

Izglītības un zinātnes ministrija

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJAS 2021. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2022

I PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1. JURIDISKAIS STATUSS	3
1.2. GALVENĀS POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	3
1.3. PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES	3
II FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS	4
III DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI	6
3.1. VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMA	6
3.1.1. Vispārējā izglītība	6
3.1.2. Iekļaujošā izglītība	10
3.1.3. Pedagogu izglītība	11
3.2. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA	13
3.2.1. Profesionālā izglītība	13
3.2.2. Pieaugušo izglītība	15
3.3. AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA	16
3.4. ZINĀTNE	21
3.5. SPORTS	23
3.6. VALSTS VALODA	25
3.7. JAUNATNE	26
3.8. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN ES LIETAS	28
IV PĀRSKATS PAR MINISTRIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM	30
4.1. Nozares vadība	30
4.2. Informācijas tehnoloģiju attīstība	31
V PĒTĪJUMI UN IEKŠĒJAIS AUDITS	32
5.1. Pētījumi	32
5.2. Iekšējais audits	32
VI PERSONĀLS	33
VII KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	34
7.1. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA	34
7.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	35
VIII 2022. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	36

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. JURIDISKAIS STATUSS

Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības, zinātnes un sporta nozarē, kā arī jaunatnes politikas un valsts valodas politikas jomā. Ministrijas funkcijas ir izstrādāt izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politiku, organizēt un koordinēt izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politikas īstenošanu, kā arī veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, lai veicinātu izglītotu, fiziski un garīgi attīstītu, patriotiski noskaņotu personību attīstību un veidotu vienotu Latvijas sabiedrību.

Ministrija nodrošina sabiedrības informēšanu par izglītības sistēmas aktualitātēm, pieņemto lēmumu skaidrošanu un saikni ar sabiedrību, ievērojot komunikācijas procesa labākās tradīcijas un pārskatāmas valsts pārvaldes darbības pamatprincipus.

1.2. GALVENĀS POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Galvenās ministrijas politikas jomas, nozares un darbības virzieni ir:

- izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politikas īstenošanas vispārējā vadība;
- vispārējās izglītības, vērtībizglītības un interešu izglītības politika, kvalitāte un pārvalde;
- profesionālās izglītības, tālākizglītības un mūžizglītības politika, kvalitāte un pārvalde;
- augstākās izglītības un zinātniskās darbības politika, kvalitāte un pārvalde;
- sporta politika un pārvalde;
- vienotas valsts politikas izstrāde jaunatnes politikas nozarē un tās koordinēta īstenošana;
- valsts valodas politika un pārvalde.

1.3. MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk – IKVD) ir ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas reģistrē izglītības iestādes, zinātniskās institūcijas un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējus un uztur šos reģistrus; licencē izglītības programmas (izņemot interešu izglītības, pieaugušo neformālās izglītības un augstākās izglītības studiju programmas); nodrošina vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu; organizē ārpusformālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu; izsniedz pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātus un nodrošina to uzskaiti, kā arī kontrolē un uzrauga izglītības procesa atbilstību nozari regulējošajiem normatīviem.

Valsts izglītības attīstības aģentūra (turpmāk – VIAA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku Eiropas Savienības (turpmāk – ES) struktūrfondu, mūžizglītības, ārvalstu stipendiju un sadarbības programmu, Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu un grantu shēmu īstenošanā izglītības, zinātnes un pētniecības jomā, kā arī karjeras atbalsta jautājumos, piedāvājot konsultatīvu atbalstu un plašu informācijas klāstu par izglītības nozares attīstības iespējām Latvijā un Eiropā. Veic ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” nacionālā kontaktpunkta funkcijas.

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina mācību satura izstrādi vispārējā un profesionālajā izglītībā un pārbauda tā īstenošanu, nodrošina mācību sasniegumu novērtēšanu valsts pārbaudījumos vispārējā izglītībā un valsts pārbaudījumu satura izstrādi un norisi profesionālajā izglītībā, kā arī koordinē atbilstošas mācību literatūras izstrādi, īsteno pedagogu profesionālo pilnveidi un nodrošina valsts valodas prasmju pārbaudi profesionālo un amata pienākumu veikšanai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas

saņemšanai un ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai. Nodrošina Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi.

Latviešu valodas aģentūra (turpmāk – LVA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir veicināt latviešu valodas – Latvijas Republikas valsts valodas un ES oficiālās valodas – statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību saskaņā ar dokumentā “Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2015.-2020. gadam” noteiktajām prioritātēm;

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (turpmāk – JSPA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša valsts iestāde, kuras mērķis ir veicināt jauniešu aktivitāti un mobilitāti, līdzdalību jaunatnes brīvprātīgā darba, neformālās izglītības un jaunatnes informācijas programmās un projektos, kā arī veicināt jauniešu neformālo izglītību.

Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – LZP) kopš 2020.gada 1.jūlija ir izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. LZP darbības mērķis ir īstenot valsts zinātnes un tehnoloģiju attīstības politiku, nodrošinot normatīvajos aktos deleģēto no valsts budžeta, kā arī ES struktūrfondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu ekspertīzi, ieviešanu un uzraudzību.

Latvijas Sporta muzejs ir izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas veic Latvijas sporta kultūras mantojuma saglabāšanu un pētīšanu, kā arī Latvijas sporta vēstures popularizēšanu sabiedrībā.

Saskaņā ar ministrijas nolikumu, ministrijas padotībā un pārraudzībā 2021. gadā bija arī Latvijas Zinātņu akadēmija, Elektronikas un datorzinātņu institūts, Fizikālās enerģētikas institūts, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts, Banku augstskola, Daugavpils Universitāte, Latvijas Jūras akadēmija, Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija, Latvijas Universitāte, Liepājas Universitāte, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Rīgas Tehniskā universitāte, Ventpils Augstskola, Vidzemes Augstskola, Jēkabpils Agrobiznesa koledža, Liepājas Jūrnieceības koledža, Malnavas koledža, Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Tehniskā koledža", Rīgas Celtnieceības koledža, Aizkraukles Profesionālā vidusskola, Daugavpils Būvniecības tehnikums, Daugavpils tehnikums, Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola, Jelgavas tehnikums, Kandavas Lauksaimniecības tehnikums, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, Ogres tehnikums, Vidzemes tehnoloģiju un dizaina tehnikums, Profesionālās izglītības kompetences centrs "Liepājas Valsts tehnikums", Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Valsts tehnikums", Rēzeknes tehnikums, Rīgas Mākslas un mediju tehnikums, Rīgas 3. arodskola, Rīgas Stila un modes tehnikums, Rīgas Tirdzniecības profesionālā vidusskola, Saldus tehnikums, Smiltenes tehnikums, Valmieras tehnikums, Ventpils tehnikums, Murjāņu sporta ģimnāzija, sociālās korekcijas izglītības iestāde "Naukšēni".

Ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās (uzņēmējsabiedrībās): sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Bobsleja un kamaniņu trase "Sigulda"", valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Kultūras un sporta centrs "Daugavas stadions"", valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums", sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Sporta centrs "Mežaparks"", sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Tenisa centrs "Lielupe"" un sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Olimpiskā vienība".

II FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS

2021. gadā ministrija nodrošināja tās pārziņā esošo funkciju sekmīgu īstenošanu piešķirtā valsts budžeta ietvaros, kā arī aktīvi piesaistīja dažādu ES politikas instrumentu un ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu finansējumu.

Izglītības un zinātnes ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2020. un 2021.gadā, EUR

Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2020. gadā, EUR	2021. gadā	
		Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	faktiskā izpilde, EUR
Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	802 381 881	862 506 043	844 574 192
Dotācijas	758 517 521	811 611 870	800 014 905
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 722 751	6 523 087	4 366 226
Ārvalstu finanšu palīdzība	34 353 526	37 638 165	35 198 785
Transferti	4 788 083	6 732 921	4 994 276
Izdevumi kopā	795 947 575	875 977 533	827 367 867
Uzturēšanas izdevumi kopā	765 697 086	852 337 290	805 959 267
Kārtējie izdevumi	104 746 605	129 666 639	111 154 236
Procentu izdevumi	413 309	536 153	510 799
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	72 230 198	88 790 748	78 833 731
Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	7 729 105	7 892 850	5 244 768
Uzturēšanas izdevumu transferti	580 577 869	625 450 900	610 215 733
Izdevumi kapitālieguldījumiem	30 250 489	23 640 243	21 408 600

Struktūrfondu investīcijas

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
62.08.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)	20 996 535	19 374 769
63.08.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2014-2020)	38 666 717	34 132 164
64.08.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) maksājumi (2014-2020)	21 982	18 663
69.06.00 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" projektu īstenošana	1 412 037	1 267 559

69.21.00 Atmaksas valsts pamatbudžetā par mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu (2014 - 2020)	2 542 217	2 348 779
Kopā	63 639 488	57 141 934

III DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI

3.1. VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMA

2021. gadā turpinājās sāktu reformu īstenošana, lielu uzsvāru liekot uz pedagogu darba samaksas paaugstināšanu un finansējuma aprēķina modeļa maiņu, lai saglabātu un turpinātu izglītības nozarē sāktās veiksmīgās iestrādes. Nozīmīgi ir arī veiktie darbi izglītības iestāžu digitalizācijā un skolēnu un pedagogu labsajūtas uzlabošanā. 2021. gadā joprojām saglabājās Covid-19 pandēmijas ietekme, kas mainīja un lika pārkārtot ierasto izglītības procesu, mācību metodes un pieeju.

3.1.1. VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA

3.tabula

Finanšu resursu izdevumi vispārējās izglītības īstenošanai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
01.03.00 Sociālās korekcijas izglītības iestāde	638 737	619 925
01.05.00 Dotācija privātajām mācību iestādēm	12 215 646	12 211 166
01.07.00 Dotācija brīvpusdienu nodrošināšanai 1., 2. un 3. klases izglītojamiem	5 861 243	5 836 825
01.08.00 Vispārējās izglītības atbalsta pasākumi	243 933	210 925
01.11.00 Pedagogu profesionālās kompetences pilnveidošana	1 245 316	1 244 959
01.14.00 Mācību literatūras iegāde	5 679 452	5 679 430

12.00.00 Finansējums asistenta pakalpojuma nodrošināšanai personai ar invaliditāti - pārvietošanas atbalstam un pašaprūpes veikšanai	1 031 876	1 023 118
62. resora "Mērķdotācijas pašvaldībām" budžeta programmas: 01.00.00 "Mērķdotācijas izglītības pasākumiem" 05.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām" 10.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām" 99.00.00 Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem	415 284 924	415 038 128
Kopā	442 201 127	441 864 475

Rūpējoties par pedagogu darba samaksas pieaugumu, ministrija panāca, ka no 2021. gada 1. septembra pedagogu mēneša darba algas zemākā likme ir noteikta 830 eiro apmērā, bet pirmsskolas pedagogiem - 872 eiro. Nodrošinot 10,4% palielinājumu pirmsskolas pedagogiem, tika mazināta nevienlīdzība starp pirmsskolas izglītības skolotāju darba samaksu un pārējo izglītības pakāpi un izglītības veidu skolotāju darba samaksu. Algas pieaugums nepieciešams gan pedagogu konkurētspējas paaugstināšanai, gan jauno pedagogu piesaistīšanai, gan arī motivējot augsti kvalificētus pedagogus palikt strādāt izglītības sistēmā. Tas ir vitāli svarīgs solis visai izglītības jomai, lai saglabātu un turpinātu izglītības nozarē sāktās veiksmīgās iestrādes.

2021. gadā pedagogiem nodrošinātas piemaksas par darbu ārkārtas situācijas laikā – kopumā 16,4 milj. eiro apmērā,

4.tabula

Atbalsts pedagogiem par darbu ārkārtas situācijas laikā

Piemaksas pedagogiem par darbu Covid-19 laikā	14 017 384 EUR
Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem (LNG) 99.00.00 programma	26 192
Pārdale no IZM budžeta (15. resors uz 62. resoru)	13 991 192

Lai mazinātu Covid-19 pandēmijas radīto seku ietekmi uz mācību satura apguvi, un par iesaisti izglītībā (LNG 99.00.00 programma)	1 582 153
Supervīziju nodrošināšanai pedagogiem Covid-19 pandēmijas laikā (LNG 99.00.00 programma)	825 000
KOPĀ	16 424 537

2021. gada 21. decembrī valdībā izskatīts ministrijas sagatavotais konceptuālais ziņojums "Par priekšlikumiem pedagogu darba samaksas finansēšanas modeļa pilnveidei", atbalstot tajā piedāvāto finansējuma aprēķina modeli "Skolēns pašvaldībā". No 2022. gada 1. septembra valsts finansējumu pedagogu darba samaksai plānots aprēķināt un pārskaitīt pašvaldībām, kuras to tālāk sadalīs izglītības iestādēm. Finansējuma aprēķina modelis "Skolēns pašvaldībā" ļaus katrai pašvaldībai izvērtēt savu izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas nepieciešamību. Tas nepieciešams arī saistībā ar administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu – līdzšinējo 119 pašvaldību vietā no 2021. gada 1. jūlija Latvijā darbojas 43 pašvaldības. Reformas rezultātā daļā pašvaldību paplašinājies to pakļautībā esošo vispārējās izglītības iestāžu tīkls, tāpēc ir svarīgi izvēlēties atbilstošāko loģistiku, nodrošināt bērniem iekļaujošu, modernu izglītības vidi un pedagogiem – lielāku finansiālu un metodisku atbalstu. Konceptuālu atbalstu finansējuma aprēķina modelim "Skolēns pašvaldībā" izteica Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Lielo pilsētu asociācija, Latvijas Izglītības vadītāju asociācija, kā arī visas pašvaldības – tās bija iesaistītas finanšu modelēšanā un veica modeļa aprobēšanu.

14. maijā parakstīts sadarbības memorands "Dators ikvienam bērnam", kas paredz mērķtiecīgu datoru iegādi, lai pašvaldību skolās izveidotu datoru bibliotēkas skolēniem. 30. novembrī valdībā apstiprināti noteikumi ES Atveseļošanas palīdzības programmai REACT-EU, ar kuras atbalstu tiek īstenota portatīvo datoru nodrošināšanas investīciju programma skolēniem. Apstiprinātie noteikumi turpmāk regulēs ES fondu pasākuma "Izglītības iestāžu digitalizācija" ieviešanu. REACT-EU atbalsta pasākums ar 11,2 milj. eiro finansējumu aizsāk pirmo posmu, lai sasniegtu sadarbības memoranda "Dators ikvienam skolēnam" mērķi: līdz 2025. gadam katram skolēnam nodrošināt mācību procesam piemērotu datoru. Izmantojot REACT-EU finansējumu, plānots iegādāties aptuveni 26 000 portatīvo datoru, kas prioritāri paredzēti 7.-9.klašu skolēniem. Datoru iegāde REACT-EU finansējuma ietvaros plānota kā plašs, kompleksu darbību kopums ceļā uz vispārējās izglītības sistēmas digitalizāciju.

Lai uzlabotu mācību procesa kvalitāti un samazinātu iespējamo infekciju izplatīšanās riskus, ministrija īstenoja iniciatīvu skolēnu un pedagogu labsajūtas uzlabošanai klasēs – tika sagatavots un iesniegts valdībā informatīvais ziņojums "Par CO2 gaisa kvalitātes mērītāju iegādi izglītības iestādēm", kā arī grozījumi Ministru kabineta (MK) 2021. gada 13. aprīļa noteikumos Nr.242 "Augstas gatavības pašvaldību investīciju projektu pieteikšanas, izskatīšanas un finansēšanas kārtība". 23. decembrī parakstīta vispārīgā vienošanās starp ministriju un SIA "Moduls Engineering" par CO2 gaisa kvalitātes mērītāju iegādi. Gaisa kvalitātes mērierīces nodrošinās visām valsts un pašvaldību dibinātajām vispārējās un speciālās izglītības iestādēm, kā arī profesionālās izglītības iestādēm atbilstoši klašu komplektu un mācību grupu skaitam.

Gaisa kvalitāte skolās tiek uzlabota arī augstas gatavības investīciju projektu ietvaros: 23 skolās tiek modernizēta ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēma, kopējās projekta izmaksas ir 6,7 milj. eiro, tajā skaitā valsts budžeta finansējums - 5,3 milj. eiro. Pašvaldībām finanšu līdzekļi skolu ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēmu modernizācijai pieejami arī valsts budžeta aizņēmumu programmas ietvaros.

Turpinājās vispārējās izglītības satura reforma, ieviešot kompetenču pieeju mācību saturā, veidojot pedagogu atbalsta sistēmu un veicinot mācību procesa pilnveidi. Kompetenču pieejas ieviešana vispārējā izglītībā ir viens no pasākumiem, kas vērsts uz prasmju pilnveidi, īpaši akcentējot tādu

caurviju prasmju attīstību kā kritiskā domāšana un problēmu risināšana, radošums un uzņēmējdarbība, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība un digitālās prasmes no pirmsskolas līdz vidusskolai. Jaunais saturs paredz arī vidējās izglītības apguvi augstākajā līmenī, veicinot mērķtiecīgāku ceļu uz augstāko izglītību. 2021. gadā turpinājās 2019. gadā sāktā pilnveidotā vispārējās izglītības satura pakāpeniska ieviešana pirmsskolā un 2020. gadā sāktā pilnveidotā vispārējās izglītības satura pakāpeniska ieviešana pamatizglītībā un vidējā izglītībā. Tas notiek atbilstoši laika grafikam: no 2020. gada 1. septembra - 1., 4., 7., 10.klasē, no 2021. gada 1. septembra - 2., 5., 8., 11.klasē, no 2022. gada 1. septembra - 3., 6., 9., 12.klasē. Pirmie valsts pārbaudes darbi pamatizglītībā un vispārējā vidējā izglītībā atbilstoši jaunā standarta prasībām tiks kārtoti 2022./2023.mācību gada beigās. Pilnveidotā vispārējās izglītības satura ieviešana 2021. gadā tika nodrošināta Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” ietvaros.

ESF projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” ietvaros publicēti 15 programmu paraugi mācību priekšmetu padziļinātajiem kursiem vidējā izglītībā; publicēti 54 pilna apjoma mācību līdzekļu paraugi pamata un vidējā izglītībā. Turpinājās mācību līdzekļu adaptēšana vieglajā valodā un citu mācību līdzekļu sagatavošana publicēšanai. Turpinājās “Tava klase” mācību video filmēšana un scenāriju izstrāde. Pabeigta digitālās platformas Tavaklase.lv uzlabošana. Turpinājās digitālo mācību līdzekļu komplektu izstrāde un darbs pie pamatizglītības un padziļināto kursu valsts pārbaudes darbu programmu un valsts pārbaudes darbu paraugu izstrādes, kā arī to aprobācijas. Sagatavoti un publicēti e-mācību vidē trīs pašmācības kursi pirmsskolas pedagogiem un skolu pedagogiem.

Izstrādātas 12 profesionālās kompetences pilnveides programmas pedagogiem, kuri vispārējā vidējā izglītībā nodrošina mācību satura apguvi augstākajā līmenī. Sākta profesionālā pilnveide izglītības tehnoloģiju mentoriem pašvaldībās, pirmsskolās, skolās un profesionālās izglītības iestādēs. Izglītības tehnoloģiju mentoru profesionālajā pilnveidē 2021. gadā iesaistīti 977 dalībnieki. Noorganizēts vairāk nekā 100 semināru un 1 konference pedagogiem. Kopā šajos pasākumos piedalījušies vairāk nekā 15 000 pedagogu. Digitālo mācību resursu krātuvē ievietoto mācību un metodisko līdzekļu skaits 2021. gada beigās pārsniedza 1700 vienību, nodrošinot pieeju visiem interesentiem. Vairāk nekā 500 izglītības iestādes 2021. gadā bija pievienojušās mācīšanās platformai skolo.lv, ik dienas šo sistēmu izmantoja līdz 4300 lietotāju.

5. tabula

Galvenie pirmsskolas izglītības indikatori 2020./2021. mācību gadā un 2021./2022. mācību gada sākumā

	2020./2021.	2021./2022.
Bērnu skaits pirmsskolas izglītības programmās kopā, t.sk. bērnu skaits, kas īsteno obligāto pirmsskolas izglītību (bērni no piecu gadu vecuma)	100292	99443 (izmaiņas -849; -0,85%)
Bērnu skaits pirmsskolas izglītības grupās, kas īsteno obligāto pirmsskolas izglītību (bērni no piecu gadu vecuma)	43286	44059 (izmaiņas +773; +1,79%)
Izglītības iestāžu skaits, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas	963	964 (izmaiņas +1; +0,10%)
Pedagogu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs	11499	12010 (izmaiņas +511; +4,44%)

6.tabula

Galvenie pamatizglītības indikatori
2020./2021. mācību gadā un 2021./2022. mācību gada sākumā

	2020./2021.	2021./2022.	Izmaiņas	%
Izglītojamo skaits pamatizglītības posmā	179882	181632	1750	0.97%
Otrgadnieku skaits pamatizglītības posmā	1612	1803	191	11.85%
Izglītības iestāžu skaits, kuras īsteno vispārējās pamatizglītības programmas, tajā skaitā speciālās izglītības iestādes, vakara (maiņu) skolas, profesionālās izglītības iestādes	679	664	-15	-2,21%

7.tabula

Galvenie vispārējās vidējās izglītības indikatori
2020./2021. mācību gadā un 2021./2022. mācību gada sākumā

	2020./2021.	2021./2022.	Izmaiņas	%
Izglītojamo skaits vidējās izglītības pakāpē	36091	35639	-452	-1.25%
t.sk. vakara un neklātienes programmās	7513	7133	-380	-5.06%
Izglītības iestādes, kuras īsteno vispārējās vidējās izglītības programmas	322	301	-21	-6.52%

3.1.2. IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA

2021. gadā apstiprināta pagaidu kārtība bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanai, uzsākot obligāto izglītību piecu gadu vecumā. Vienlaikus pieņemts lēmums līdz 2023. gada beigām izstrādāt vienotu agrīnās attīstības vajadzību novērtējuma metodisko instrumentu komplektu, kas ļaus pirmsskolā speciālās vajadzības noteikt jau no pusotra gada vecuma.

Jau 2020. gada 1. oktobrī Bērnu tiesību aizsardzības likumā tika pieņemti grozījumi, kas paredzēja no 2021. gada 1. septembra izvērtēt katra bērna speciālās vajadzības, uzsākot obligāto izglītību. Lai to īstenotu, valsts, pašvaldību un privātajās mācību iestādēs ir jānosaka atbilstoši individuāli pedagoģiskā un psiholoģiskā atbalsta pasākumi. Likumā noteikts deleģējums MK noteikt bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanas metodiku pirmsskolas izglītības iestādēm. Ministrijas sagatavotā metodika paredz, ka katrā pirmsskolas izglītības iestādē jānosaka par bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanu atbildīgais

pedagogs. Bērniem līdz piecu gadu vecumam, kā arī vecākiem bērniem, kas apgūst pirmsskolas izglītības programmu (gan izglītības iestādē, gan ārpus tās), speciālo vajadzību izvērtēšanā, tāpat kā līdz šim, būs iespēja izmantot pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju pakalpojumus. Noteikumu projekts "Izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanas metodika pirmsskolas izglītības iestādēs" pieejams MK tīmekļvietnē.

Nodrošinot iekļaujošās izglītības pieejamību, 2021./2022. mācību gadā 425 vispārējās izglītības iestādes īstenoja speciālās izglītības programmas. Valstī darbojas 43 speciālās izglītības iestādes, to skaitā 11 speciālās skolas - attīstības centri, kas papildus speciālās izglītības programmu īstenošanai, konsultē un izglīto speciālās izglītības jautājumos tās skolas, kuras iekļāvušas skolēnus ar speciālām vajadzībām, kā arī sniedz individuālas konsultācijas vecākiem. Izglītības iestādēs ir izveidota atbalsta sistēma, kuras ietvaros izglītības iestādes atbalsta komandas speciālisti (skolotājs - logopēds, izglītības psihologs, speciālais pedagogs u.c.) sadarbībā ar mācību priekšmetu skolotājiem izvērtē bērna speciālās vajadzības un sniedz pedagoģisko atbalstu skolā. Atbalsta komandas uzsāk darbu pēc tam, kad Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas vai pašvaldību pedagoģiski medicīniskās komisijas speciālisti ir ieteikuši konkrētajam skolēnam piemērotāko izglītības programmu un atbalsta pasākumus.

8. tabula

Galvenie iekļaujošās izglītības indikatori 2020./2021. mācību gadā un 2021./2022. mācību gada sākumā

	2020./2021.	2021./2022.	Izmaiņas	%
Izglītojamo ar speciālām vajadzībām skaits	16418	17199	781	4.76%
t.sk. speciālās izglītības iestādēs	4497	3709	-788	-17.52%
t.sk. speciālajās klasēs pie dienas vai vakara un neklātienes skolām	1911	1620	-291	-15.23%
t.sk. integrēti vispārējās izglītības iestādēs	10010	11870	1860	18.58%

3.1.3. PEDAGOGU IZGLĪTĪBA

2021. gadā noorganizēti vairāk nekā 100 semināru un 1 konference pedagogiem. Šajos pasākumos kopā piedalījušies vairāk nekā 15 000 pedagogu. Īstenotas 30 pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursu programmas 158 pedagogu grupām – 3572 pedagogiem. Prioritāri atbalsts lietpratībā balstītā mācību satura un jaunās mācīšanās pieejas ieviešanai sniegts pirmsskolas pedagogiem un mācību priekšmetu/kursu skolotājiem.

Pabeigta 12 profesionālās kompetences pilnveides programmu izstrāde pedagogiem, kuri nodrošina mācību satura apguvi vispārējā vidējā izglītībā augstākajā mācību satura apguves līmenī. Sākta profesionālā pilnveide izglītības tehnoloģiju mentoriem pašvaldībās, pirmsskolās, skolās un profesionālā izglītības iestādēs. Izglītības tehnoloģiju mentoru profesionālās kompetences pilnveidē 2021. gadā iesaistīti 977 dalībnieki.

E-mācību vidē nodrošināta trīs pašmācības kursi pirmsskolas pedagogiem un skolu pedagogiem.

Turpinājās LVA organizētie pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursi latviešu valodas un bilingvālo mācību pedagogiem. Notikuši kursi sākumskolas pedagogiem – 2 grupas, izglītoti 27 skolotāji; metodikas kursi latviešu valodas un literatūras skolotājiem – 8 grupas, izglītoti 153 skolotāji. Sadarbībā ar Viegļās valodas aģentūras speciālistiem notikuši metodikas kursi latviešu valodas un literatūras skolotājiem – 1 grupa, izglītoti 11 skolotāji. 2021. gadā notikuši metodikas kursi

pirmsskolas pedagogiem „Latviešu valodas integrēta apguve pirmsskolā” - profesionālo kompetenci 24 stunduursos pilnveidojuši 99 pedagogi (5 grupas).

Lai nodrošinātu izglītojošo, metodisko un informatīvo atbalstu, organizēti arī metodikas kursi latviešu valodas pedagogiem, kuri māca pieaugušos latviešu valodas apguves kursus. Profesionālo kompetenci 12 stunduursos pilnveidojuši 123 pedagogi (7 grupas).

Skolās, kurās mācās imigrantu un remigrantu bērni, LVA regulāri organizē kursus “Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide darbā ar reemigrējušiem bērniem un imigrantiem”.

ESF darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt kompetenci pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu” 8.3.1.1. pasākuma „Kompetenci pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” projektā „Kompetenci pieejā mācību saturā” LVA turpināja darbu pie pedagogu profesionālās kompetences pilnveides. Organizēti kursi latviešu valodas prasmes pilnveidei ar mērķi nodrošināt pirmsskolu un skolu pedagogu latviešu valodas prasmju nostiprināšanu C1 līmenī, un šo prasmju paaugstināšanu līdz C2 līmenim (2021. gadā izglītoti 228 pedagogi). 2021. gada pavasarī attālināti notika 7 praktiskās kultūrvēstures nodarbības, tajās piedalījās 199 pedagogi. Organizēti metodikas kursi, kuros izglītoti kopā 170 pedagogi (pirmsskolas, sākumskolas un dažādu mācību priekšmetu pedagogi). Organizēti 2 intensīvie latviešu valodas un kultūrvēstures apguves kursi, kuros izglītoti 60 vispārējās izglītības pedagogi. Organizēti atbalsta pasākumi pedagogiem, kas īsteno mācību saturu lingvistiski neviendabīgā vidē: notikuši 25 pieredzes apmaiņas semināri par latviešu valodas lietojumu profesionālajām vajadzībām un mācību satura apguvi valsts valodā pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārējās izglītības iestādēs, kuros piedalījušies 516 pedagogi. Notikuši 16 informatīvi semināri par projektā izstrādāto mācību un metodisko materiālu ieviešanu, kuros piedalījušies 397 pedagogi, kā arī notikuši 5 pieredzes apmaiņas un sadarbības veicināšanas pasākumi (nometnes) ar 102 pedagogu dalību.

Turpinot pilnveidotā mācību satura un tam atbilstošas mācīšanās pieejas pakāpenisku ieviešanu, VISC turpināja veidot atbalsta mehānismus pedagogiem, izglītības iestāžu vadībai un pašvaldībām. Sadarbībā ar augstskolām un citām izglītības institūcijām īstenotas pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmas, stiprinot pirmsskolas pedagogu un mācību priekšmetu skolotāju profesionālo kompetenci.

9.tabula

Pedagogu skaits vispārīzglītojošajās dienās skolās 2021./2022. mācību gadā

Plānošanas reģions	Kopā	Sākumskolās	Pamatskolās	Vidusskolās	Speciālajās skolās
Kurzemes reģions	3263	152	1289	1508	314
Latgales reģions	2275	51	711	1445	68
Rīgas reģions	2553	183	691	1630	49
Vidzemes reģions	4157	172	1794	1826	365
Zemgales reģions	2533	93	950	1318	172
Jēkabpils	262		31	231	
Ogre	338	64	8	266	
Valmiera	629	109	32	380	108
Daugavpils	972		158	715	99
Jelgava	732	83	149	412	88
Jūrmala	528		131	363	34
Liepāja	857	83	66	629	79
Rēzekne	516	40	54	355	67

Ventspils	394	39	152	203	
Rīga	8271	242	1238	6340	451
Centra rajons	999	121	184	618	76
Kurzemes rajons	1208	44	228	936	
Latgales priekšpilsēta	1832	8	470	1247	107
Vidzemes priekšpilsēta	2226	49	97	1915	165
Zemgales priekšpilsēta	1153	16	128	906	103
Ziemeļu rajons	853	4	131	718	
Valstī kopā:	28280	1311	7454	17621	1894
2020./2021.m.g.	28494	1373	6841	18024	2256

3.2. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA

3.2.1. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA

Profesionālā izglītība ir praktiska un teorētiska profesionālās kvalifikācijas ieguve un pilnveide, lai sagatavotos darbam noteiktā profesijā.. Profesionālo izglītību pēc pamatzglītības ieguves var apgūt profesionālās vidējās izglītības programmās un arodizglītības programmās. Profesionālās izglītības iestādes piedāvā iegūt profesionālo kvalifikāciju arī vidusskolu absolventiem, mācoties no viena līdz trim gadiem profesionālās izglītības programmās, atbilstoši iegūstamajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

10.tabula

Finanšu resursi profesionālās izglītības īstenošanai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
02.01.00 Profesionālās izglītības programmu īstenošana	82 699 835	80 254 723
02.04.00 Programmas "Latvijas skolas soma" īstenošana	206 047	175 663
Kopā	82 905 882	80 430 386

Sagatavoti apjomīgi grozījumi Profesionālās izglītības likumā, kurus 2021. gada gada nogalē Saeima atbalstīja 2.lasījumā. Grozījumi nodrošinās iespēju novērtēt audzēkņu zināšanas un prasmes atbilstoši sasniegtajam, nodrošinās izglītības turpināšanu vēlākos posmos, kā arī iepriekšējās izglītības, darba pieredzes atzīšanu un individuālu mācīšanās plānu veidošanu. Tāpat ar grozījumiem tiks paplašinātas pieaugušo izglītības īstenošanas iespējas profesionālās izglītības augstākajā pakāpē, sākot

ar 5 Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeni. Tiks nodrošināta iespēja ieviest profesionālās izglītības absolventu monitoringa sistēmu (priekšnosacījumi un deleģējums veikt datu apstrādi).

Profesionālās izglītības iestādes un koledžas izstrādāja savas darbības un attīstības stratēģijas 2021.-2027. gadam. Stratēģiju izvērtēšanā piedalījās nozaru ekspertu padomes (NEP), piedāvājot arī konceptuālus ieteikumus vienotas stratēģiskas pieejas veicināšanai profesionālās izglītības tīkla attīstībā. NEP eksperti aktīvi piedalījās arī profesionālās izglītības eksaminācijas un prakses norises procesa pilnveidē, tajā skaitā piedāvājot savu redzējumu praktisko mācību un pārbaudījumu norises organizēšanai Covid 19 ierobežojumu apstākļos.

Turpinājās profesionālās izglītības satura reforma, nodrošinot 2020. gada 6. jūnijā pieņemto MK noteikumu "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu" ieviešanu. Profesionālās izglītības iestādēs turpinājās kompetenču pieejas īstenošana vispārīzglītojošajos priekšmetos. Nodrošināta un paplašināta modulārā pieeja profesionālās izglītības programmu īstenošanā, tādējādi veicinot pastāvīgu attīstību un elastīgas pārmaiņas atbilstoši nozares tendencēm un izglītības pakalpojuma atbilstību darba tirgus prasībām.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura izstrādi un šo eksāmenu sekmīgu norisi profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmu noslēgumā, izveidotas 49 darba grupas, kuras izstrādāja eksāmenu saturu 59 profesionālajām kvalifikācijām. Sagatavots vienots saturs 236 centralizētajiem profesionālās kvalifikācijas eksāmeņiem. Izvērtēti un saskaņoti 186 profesionālās kvalifikācijas eksāmenu materiāli, kurus sagatavojušas izglītības iestādes, kas īsteno profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas. Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanai izvērtēts un saskaņots 121 profesionālās kvalifikācijas eksāmena materiāls, kā arī izvērtēti un saskaņoti 473 profesionālo tālākizglītību īstenojošo izglītības iestāžu izstrādātie eksāmenu materiāli.

Turpinājās profesionālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošana – sākts Daugavpils profesionālās izglītības iestāžu reorganizācijas process, kas noslēgsies 2022. gada vasarā.

2021. gadā notikušas 7 Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdes, kurās izskatīti aktuāli profesionālās un augstākās izglītības jautājumi.

11.tabula

Galvenie profesionālās izglītības indikatori 2020./2021. mācību gada sākumā un 2021./2022. mācību gadā

		2020./2021.	2021./2022.
1.	Izglītojamo skaits izglītības iestādēs, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas	27734	27990 (izmaiņas +256; +0,92%)
2.	Izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas	54	55 (izmaiņas +1; +1,85%)
2.1.	t.sk. Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošās izglītības iestādes	30	30 (izmaiņas +0; +0,00%)
2.2.	t.sk. pašvaldību izglītības iestādes	7	7 (izmaiņas +0; 0,00%)
2.3.	t.sk. privātās izglītības iestādes	4	4 (izmaiņas +0; 0,00%)
2.4.	t.sk. citas, piemēram, citu ministriju padotībā esošas izglītības iestādes	13	14 (izmaiņas +1; 7,69%)

3.2.2. PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA

2021. gadā EK Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorāts sadarbībā ar OECD sāka ministrijas pieteiktā Tehniskā atbalsta instrumenta projekta *“Support employers in promoting skills development in Latvia”* (Atbalsts darba devējiem prasmju attīstīšanas veicināšanā Latvijā) īstenošanu. Projekts atbalsta Latviju jauna normatīvā regulējuma izstrādē, kas atbalstīs un stimulēs darba devējus (īpaši mazos un vidējos uzņēmumus) paaugstināt savu darbinieku prasmes vai veicināt pārkvalifikāciju. Darbinieku un darba devēju tiesību un pienākumu nostiprināšana normatīvajā ietvarā ļaus izveidot pamatu ilgtspējīgai un sociāli atbildīgai pieaugušo izglītības atbalsta sistēmai.

Sākta individuālo mācību kontu pieejas attīstība, kas vērsta uz indivīdu mācību vajadzību apmierināšanu, lai stimulētu pieaugušo dalību izglītībā, it īpaši, digitālo prasmju apguvē. Tas padarīs Latvijas izglītības sistēmai pieejamus pasaules labākos digitālos mācību līdzekļus, izmantojot specializētus augstas kvalitātes mašintulkošanas un citus mākslīgā intelekta tehnoloģiju risinājumus, iesaistot izglītības ekspertus lokalizētā satura validācijā un adaptācijā. Reformu īsteno Latvijas Atveseļošanās fonda plāna ietvaros, tajā skaitā, lai novērstu Covid-19 pandēmijas radīto kaitējumu ekonomikai un sociālajai jomai, kā arī stimulētu Eiropas ekonomikas noturību.

Lai ieviestu Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (EQAVET) principus pieaugušo neformālajā izglītībā, izstrādāti Izglītības likuma grozījumi, saskaņā ar kuriem pieaugušo neformālajā izglītībā tiks ieviesti kvalitātes kritēriji. Tāpat tiek izstrādāts MK noteikumu projekts *“Pieaugušo neformālās izglītības programmu licencēšanas un licences anulēšanas kārtība”*. Izglītības likuma grozījumu projekts kā priekšlikums iesniegts Saeimā uz 2. lasījumu. MK noteikumu projekta tālāka virzīšana tiks nodrošināta pēc Izglītības likuma grozījumu stāšanās spēkā.

ES *Erasmus+* programmas projekta „Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai Latvijas pieaugušo izglītībā” ietvaros sadarbībā ar Latvijas Augstskolu un koledžu mūžizglītības asociāciju (LAKMA) un Latvijas augstskolām izstrādātas un pilotētas pedagogu profesionālās kompetences pilnveides izglītības programmas *“Pedagoģija darbam ar pieaugušajiem”* (72 stundas) un *“Praktiskā pedagoģija darbam ar pieaugušajiem”* (36 stundas).

Sadarbībā ar Latvijas Universitāti ministrija sākusi dalību OECD Starptautiskajā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmā PIAAC, kas dod iespēju novērtēt 16 līdz 65 gadus vecu iedzīvotāju lasītprasmi, rēķināšanas un problēmu risināšanas prasmi, kā arī šo kompetenču izmantošanu ikdienas dzīvē un darbā. PIAAC pamatpētījumu Latvijā plānots veikt no 2022. gada oktobra līdz 2023. gada martam. Pirmie OECD PIAAC pētījuma rezultāti tiks publicēti 2024. gadā. Iegūtie dati ļaus analizēt neatbilstības starp prasmju piedāvājumu un pieprasījumu darba tirgū un attiecīgo prasmju ietekmi uz atlīdzības apmēru, kā arī ļaus starptautiski salīdzināt Latvijas cilvēkresursu kvalitāti.

Sekmīgi turpinās ESF līdzfinansētā projekta *“Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”* īstenošana, 2021. gadā īstenojot jau sesto mācību kārtu, kuras ietvaros savas digitālās prasmes pilnveidoja vairāk nekā 13 000 nodarbināto.

Sadarbībā ar VISC un IKVD izstrādāts tiesību aktu projekts Prasmju pilnveides ceļu (*Upskilling Pathways*) ieviešanai. Izstrādāts metodiskais materiāls *“Ceļvedis pieaugušo izglītības pārvaldībai pašvaldībās”*, ietverot pieaugušo izglītības koordinatora amata aprakstu, izveidots un koordinēts pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatoru tīkls. Iesaistot pieaugušo izglītības koordinatorus, mācībās izstrādāta un pilotēta pieaugušo izglītības koordinatoru kompetences pilnveides programma ar 4 moduļiem: *“Pieaugušo izglītības koordinatora uzdevumi un izaicinājumi pašvaldībā”*, *“Pieaugušo izglītības koordinatora darbība pieaugušo mācīšanās vajadzību apzināšanā un nodrošināšanā”*; *“Andragoģijas pamati”*; *“Neformālās izglītības programmu licencēšana”*.

2021. gadā tika pagarināts un darbu turpināja ministrijas īstendais Erasmus+ projekts EPALE (Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma – Nacionālais atbalsta dienests). Šajā gadā aizsākta EPALE Latvijas akadēmija, kurā aicināts piedalīties ikviens interesents, kurš vēlas apgūt jaunas un praktiskas

iemaņas ikdienas darbam. 2021. gadā EPALE Latvijas sadaļā publicēts 1320 ierakstu (no kuriem 61% ievietoja paši lietotāji), EPALE Latvijas Nacionālais atbalsta dienests organizēja 12 seminārus, 2 vebinārus, vienu paneldiskusiju un piedalījās 20 sadarbības pasākumos, popularizējot pieaugušo izglītību un tās nozīmi un sasniedzot apmēram piecus tūkstošus cilvēku, kamēr EPALE vebināri ieguva 180 tūkstošus skatījumu. Tāpat projekts rīkoja ministrijas pieaugušo neformālās izglītības īstenotāju balvas “Saules laiva” nominantu vērtēšanu un 2020. un 2021. gada apbalvošanas ceremonijas, kā arī veica EPALE Latvijas Pieaugušo izglītības dienu aktivitātes. Reģistrēto Latvijas lietotāju skaits EPALE platformā turpināja pieaugt, un proporcionāli tas ir lielākais starp visām 37 EPALE valstīm.

3.3. AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA

12.tabula

Finanšu resursi augstākās izglītības un zinātnes īstenošanai

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
03.01.00 Augstskolas	56 534 388	56 508 129
03.03.00 Zinātniskās darbības attīstība augstskolās un koledžās	6 499 476	6 499 476
03.04.00 Studējošo un studiju kreditēšana	2 565 505	2 523 306
03.06.00 Sociālo stipendiju fonds "Studēt gods"	832 499	828 019
03.08.00 Augstākās izglītības padome	122 982	122 982
03.11.00 Koledžas	11 934 064	11 291 000
03.13.00 Studiju virzienu akreditācija	431 554	431 554
05.01.00 Zinātniskās darbības nodrošināšana	26 654 557	26 003 743
05.02.00 Zinātnes bāzes finansējums	27 687 639	27 685 968
05.04.00 Krišjāņa Barona Dainu skapis	215 992	215 992
05.12.00 Valsts pētījumu programmas	4 512 170	3 992 533
42.05.00 Valsts izglītības attīstības aģentūras darbības nodrošināšana	1 090 248	1 090 080
42.09.00 Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana	310 466	310 466

70.06.00 Dalība Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiju attīstības programmās	5 465 973	5 059 475
Kopā	144 857 513	142 562 724

2021. gada 8. jūnijā Saeima trešajā – galīgajā - lasījumā atbalstīja grozījumus Augstskolu likumā, kas paredz augstskolu tipoloģijas un iekšējās pārvaldības modeļa maiņu. Grozījumi Augstskolu likumā paredz mainīt augstskolu iekšējās pārvaldības modeli un rektoru ievēlēšanas kārtību, kā arī nosaka jaunu augstskolu tipoloģiju, paredzot konkrētus atbilstības kritērijus katram tipam.

Latvijas augstākās izglītības modernizācija un pārvaldības salāgošana ar principiem, saskaņā ar kuriem funkcionē labākās ES un pasaules universitātes, ir nepieciešama, lai pārvarētu sistēmiskās problēmas, kas traucē Latvijas augstskolu akadēmiskajam personālam un studentiem sasniegt izcilību.

Valsts augstskolu padomju darbības uzsākšanai ir pieejams ES fondu atbalsts. Augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņai, izveidojot valsts augstskolās padomes un sniedzot atbalstu to darbības uzsākšanai un nostiprināšanai, ES fondu programmas otrās kārtas ietvaros līdz 2023.gada beigām būs pieejami vairāk nekā 4,7 miljoni eiro. Atbalsts pieejams 15 valsts augstskolu valdības virzītu augstskolu padomes locekļu kandidātu atlasei un kompetenču novērtēšanai, augstskolu stratēģiskās specializācijas noteikšanai, attīstības stratēģiju izstrādei un ieviešanai, kā arī valsts augstskolu padomes locekļu kompetences celšanas pasākumiem. Tāpat atbalsts paredzēts, lai nodrošinātu stratēģisko komunikāciju un mērķauditoriju informēšanu par jaunā augstskolu pārvaldības modeļa ieviešanu un tā mērķiem.

2021. gada 1. jūnijā valdība atbalstīja ministrijas iesniegto likumprojektu par valsts apmaksātas stipendijas piešķiršanu Latvijas augstskolās studējošiem jauniešiem no daudz bērnu ģimenēm. Šis uzskatāms par vēsturisku notikumu, jo pirmo reizi pēc valsts neatkarības atjaunošanas tiek ieviests jauns stipendiju fonds pēc sociāliem kritērijiem. Jaunieši no daudz bērnu ģimenēm, kuri uzsāka studijas 2021.gada rudens semestrī, varēja pieteikties stipendijai “Studēt gods”, kas noteikta 160 eiro apmērā 10 mēnešus gadā. Pieteikties stipendijai “Studēt gods” var, izmantojot e-latvija pakalpojumu www.latvija.lv.

6. decembrī noslēdzās pēdējais pieteikšanās termiņš novembra sākumā izziņotajām vakancēm ministrijas padotībā esošo valsts augstskolu MK virzītu augstskolu padomes locekļu amatam. Interese par darbošanos augstskolu padomēs vērtējama kā augsta. MK virzītie augstskolas padomes locekļi jeb tā dēvētie “ārējie pārstāvji” ir sabiedrības vai industriju pārstāvji, kuri nav profesionāli saistīti ar darbu augstskolā, bet kuru iesaiste augstskolas padomes darbā ļauj augstskolām elastīgāk reaģēt uz ārējām izmaiņām un paplašināt stratēģisko redzējumu. Tas ļaus veidot mūsdienīgu, efektīvi pārvaldītu augstākās izglītības procesu, kas balstīts zinātnē un pētniecībā, ir starptautiski konkurētspējīgs un stimulē valsts ekonomisko attīstību. Ārējo pārstāvju ievēlēšana notiek saskaņā ar MK noteikumiem, kas garantē procesa caurspīdīgumu un politisko neitralitāti.

Nozīmīgs solis augstākās izglītības pieejamības veicināšanā ir ministrijas panāktais papildu finansējums 2,5 milj.eiro apmērā studējošo stipendijas apmēra un skaita palielināšanai no 2022. gada. Studentu stipendijas nav pārskatītas ļoti ilgi, tāpēc piešķirtais papildu finansējums uzskatāms par svarīgu vēsturisku soli. Tas ļaus līdzšinējās stipendijas palielināt par 40% - no 99 eiro līdz 140 eiro mēnesī.

Līdz 2021. gada beigām studenti turpināja saņemt paaugstinās stipendijas 200 eiro apmērā, kas tika noteiktas, lai mazinātu Covid-19 krīzes radītās sekas.

13.tabula

No valsts budžeta finansēto studiju vietu skaita izmaiņas no 2012. līdz 2021. gadam

Gads	No valsts budžeta līdzekļiem finansēto studiju vietu skaits KOPĀ	Koledžas, bakalaura un profesionālās studiju programmas		Maģistra (t.sk. profesionālā maģistra un 2.līm. prof. studiju programmas)		Doktora studiju programmas	
		Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
2021.	25 899	20 088	78%	4 557	18%	1 254	5%
2020.	23 533	17 712	75%	4586	20%	1235	5%
2019.	26 221	20 412	78%	4 583	17%	1 226	5%
2018.	23 535	17 690	75%	4592	20%	1253	5%
2017.	26 296	20 462	78%	4 858	17%	1249	5%
2016.	26 555	20 701	78%	4 534	17%	1 320	5%
2015.	29 094	22 745	78%	4 968	17%	1 381	5%
2014.	29 246	22 867	78%	5 020	17%	1 359	5%
2013.	29 438	22 991	78%	5 073	17%	1 374	5%
2012.	29 666	23 339	78%	4 950	17%	1 377	5%

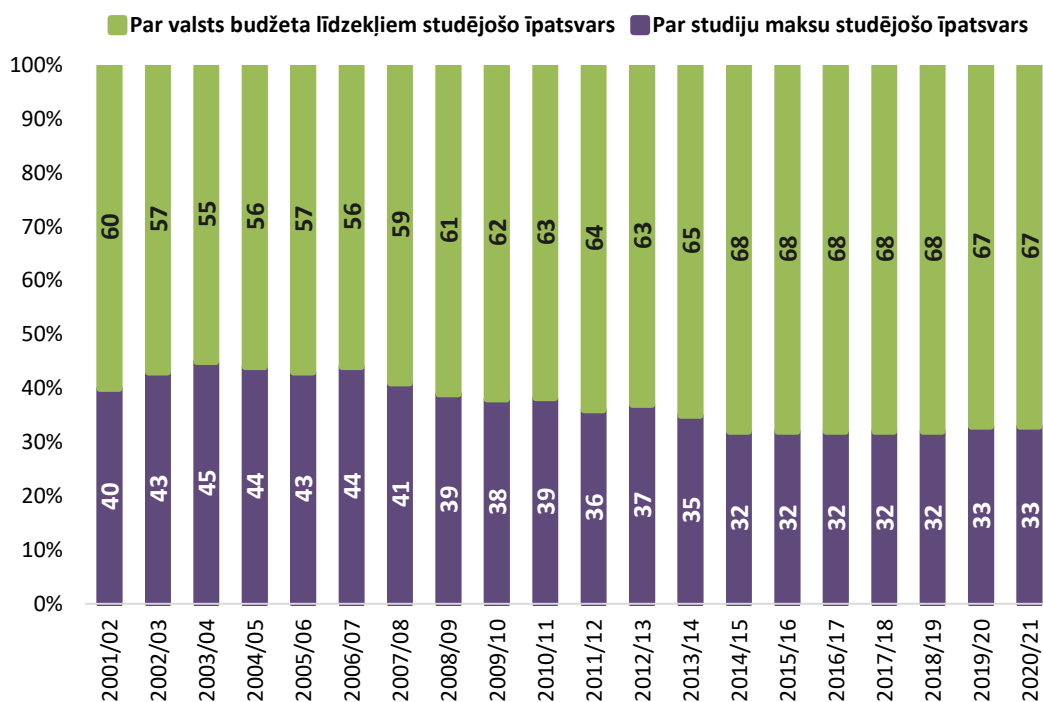
14. tabula

Galvenie augstākās izglītības indikatori*

Akadēmiskais gads	Studējošo skaits	Augstskolu un koledžu akadēmiskā personāla skaits
2021./2022	77 376	5 197
2020./2021	78 548	5 297
2019./2020	79 388	5 006
2018./2019	80 355	5 109
2017./2018	81 602	5 253
2016./2017	82 914	5 206
2015./2016	84 282	4 910
2014./2015	85 881	4 860

*Centrālās statistikas pārvaldes dati

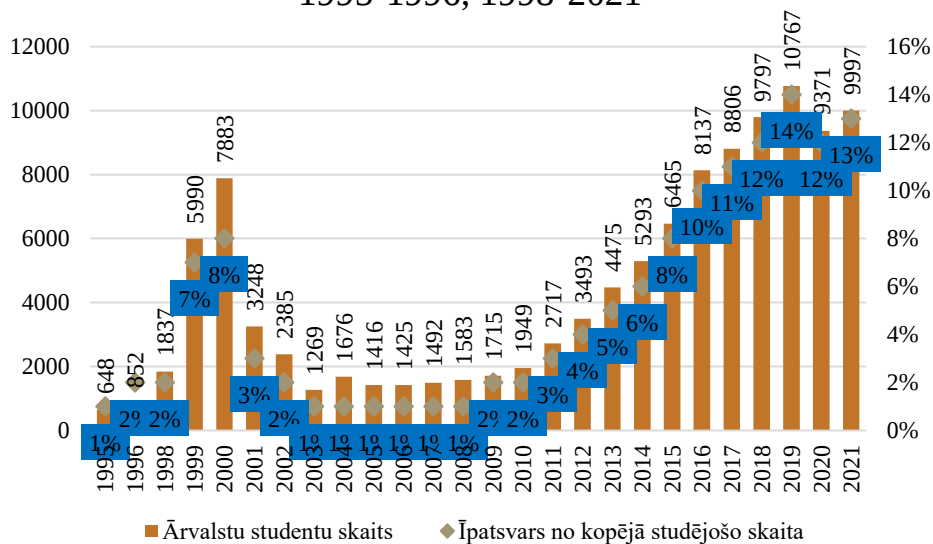
Studējošo skaita īpatsvara izmaiņas pilna laika valsts budžeta finansētajās studiju vietās un maksas studijās valsts augstskolās un koledžās 2001./2002. – 2021./2022. akadēmiskajā gadā

2021/2022 – par valsts budžeta līdzekļiem studējošo īpatsvars – 64% (30 954); par studiju maksu studējošo skaits – 36% (17 103) (Dati no VIIS uz 01.10.2021.)

Ārvalstu studentu skaita izmaiņas Latvijas augstskolās un koledžās 1995.-1996; 1998.– 2021. gadā.

**Ārvalstu studentu skaita dinamika un īpatsvars
1995-1996; 1998-2021**

Doktorantu skaits augstākās izglītības iestādēs 2021./22. akadēmiskajā gadā

Augstskola	Imatrikulēti* pavisam	Studējošie* pavisam	Absolvējušie pavisam**
Latvijas Universitāte	136	545	41
Rīgas Tehniskā universitāte	51	460	7
Rīgas Stradiņa universitāte	62	219	0
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	21	122	12
Daugavpils Universitāte	31	97	7
Biznesa augstskola Turība	27	91	0
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltijas starptautiskā akadēmija"	5	34	4
Banku augstskola	4	20	0
Latvijas Mākslas akadēmija	14	51	1
Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	7	28	0
Liepājas Universitāte	9	31	1
Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	19	53	0
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	4	21	1
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	6	39	0
Ventspils Augstskola	5	18	0
Latvijas Kultūras akadēmija	9	29	2
Transporta un sakaru institūts	4	21	0
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	4	16	0
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas Juridiskā augstskola"	0	0	0
Vidzemes Augstskola	8	18	0
KOPĀ	433	1927	76

* Imatrikulēto un studējošo skaits uz 01.10.2021., dati
no VIIS

**Absolvējušo skaits 1.10.2020. - 30.09.2021., dati no
VIIS

3.4. ZINĀTNE

Zinātne

2021. gada 17. martā noslēdzās kārtējais zinātnisko institūciju starptautiskais izvērtējums. Tas apliecina, ka, salīdzinot ar 2013. gadā veikto izvērtējumu, Latvijas zinātnes attīstības un izaugsmes progress vērojams visās zinātnes nozaru grupās un to pārstāvošajās augstskolās un zinātniskajās institūcijās. Galvenās rekomendācijas parāda, ka Latvijai joprojām aktuāls ir izaicinājums nodrošināt būtisku pētniecības un attīstības finansējuma palielinājumu. Turpmākajos gados galvenais ieguldījumu fokuss pētniecībā ir jāparedz cilvēkkapitāla stiprināšanā, ar uzsvaru uz pēcdoktorantūru, doktorantūru, kā arī, lai ilgtermiņā nodrošinātu iekšējo un ārējo zinātniskā personāla mobilitāti. Zinātniskajās publikācijās jābūt lielākam uzsvaram uz to kvalitāti, nevis kvantitāti, lielāka nozīme jāpievērš arī iekšējās pārvaldības sakārtošanai un zinātnisko institūciju sadarbības veicināšanai ar industriju. Tika arī novērtēts, ka Latvijas zinātnes sistēmā konstatēti nozīmīgi uzlabojumi, t.sk. institucionālās fragmentācijas mazināšanā. Izvērtējuma rezultāti un tā rekomendācijas ir arī pamats 2021. gadā sāktajām izmaiņām zinātnes finansēšanas programmās (zinātnes bāzes finansējumā), kuras tiks pabeigtas 2022. gada sākumā.

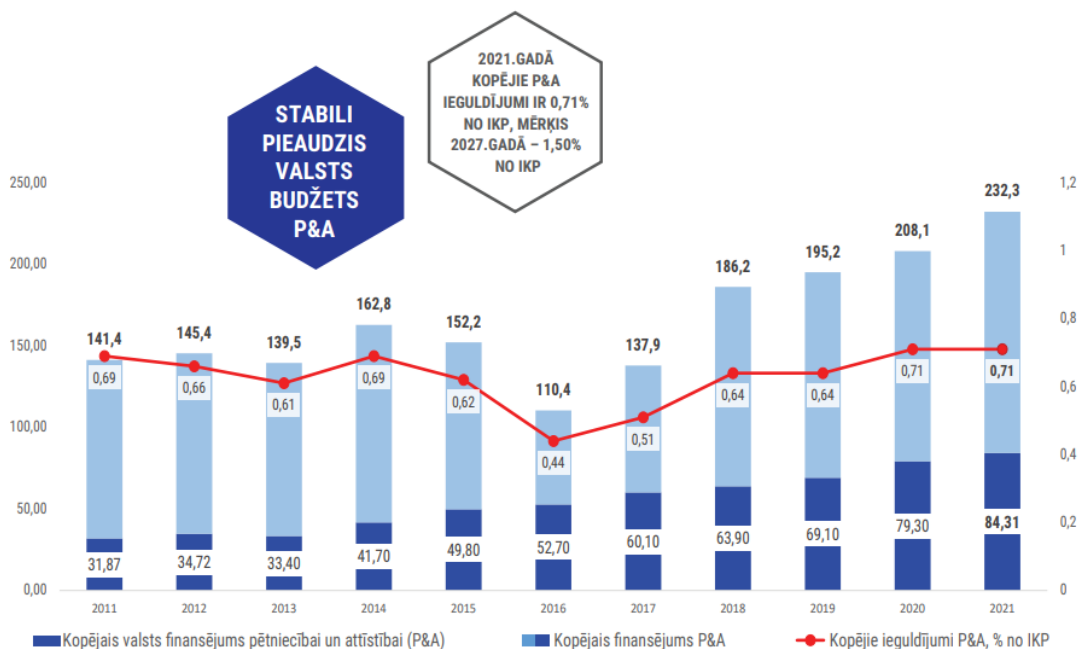
2021. gada 13. aprīlī valdība apstiprināja ministrijas sagatavotās “Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021. - 2027. gadam”, kas nosaka galvenos attīstības politikas pamatprincipus, mērķi, prioritātes, rīcības virzienus un veicamos uzdevumus. Pamatnostādnes veic arī tiešu ieguldījumu, lai sasniegtu Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021. - 2027. gadam noteiktos stratēģiskos mērķus un prioritātes. Pamatnostādnes izstrādātas, konsultējoties ar visu zinātnes nozaru pārstāvjiem no lielākajām zinātniskajām institūcijām Latvijā, nozares pārstāvju organizācijām, valsts pārvaldes, reģionu un pašvaldību pārstāvjiem. To primārais mērķis ir sekmēt gudras, tehnoloģiski attīstītas un inovatīvas sabiedrības attīstību Latvijā, veicinot pētniecības izcilību, attīstot starptautisko sadarbību un paaugstinot inovācijas kapacitāti. Šī mērķa priekšplānā ir arī pilnvērtīgi ieguldījumi pētniecībā un attīstībā, kuriem 2027. gadā jāsasniedz 1,5% no iekšzemes kopprodukta (IKP), šobrīd 0,7 %, tajā skaitā ar ieguldījumiem no valsts budžeta līdzekļiem vismaz 0,4% apjomā no IKP.

2021. gadā noslēdzās iepriekšējais 2014. – 2020. gada plānošanas periods. Lai gan plānotie ieguldījumu mērķi pētniecībā un attīstībā netika sasniegti, 2020. gadā tika nodrošināts Latvijas vēsturē lielākais pētniecības un attīstības finansējums 200 milj. eiro apmērā, kas veido 0,7% no IKP.

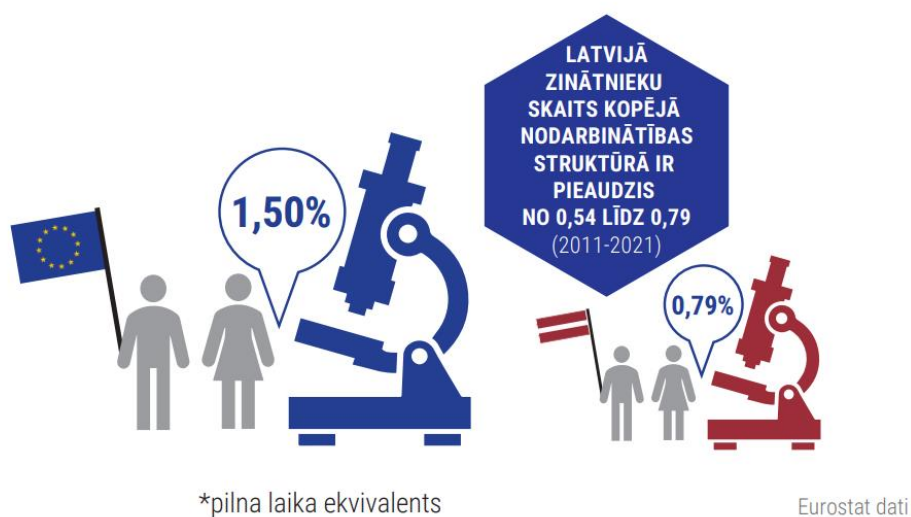
2021. gada augustā Latvija kļuva par Eiropas Kodolpētījumu organizācijas (CERN) asociēto dalībvalsti. Dalība CERN paaugstinās kopējo zinātnes līmeni gan Latvijā, gan Baltijas valstīs kopumā, savukārt mūsu jauniešiem pavērs iespējas mācīties fiziku un inženierzinātnes Latvijā, bet praktizēties CERN superlaboratorijās. Lai Latvija varētu kļūt par asociēto dalībvalsti, CERN piecu gadu griezumā vērtēja Latvijas izaugsmi augstas enerģijas fizikas jomā atbilstoši vairākiem kritērijiem, kā arī vērtēja valsts potenciālu īstermiņā un ilgtermiņā. Pārliecinoties par Latvijas gatavību pievienoties CERN, 2020. gada decembrī CERN Padome nolēma sākt sarunas ar Latviju par asociācijas līgumu. 2021. gada 14. aprīlī ministru prezidents Krišjānis Kariņš un CERN ģenerāldirektore Fabiola Džanoti (*Fabiola Gianotti*) parakstīja līgumu par Latvijas pievienošanos CERN asociētās dalībvalsts statusā, savukārt 27. maijā šo līgumu ratificēja Saeima.

2021. gadā turpinājās darbs pie valsts pētījumu programmu (VPP) kā zinātnes rīcībpolitikas instrumenta ieviešanas – izstrādātas divas jaunas VPP: "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" (ministrijas pārziņā) un „Aizsardzības inovāciju pētījumu programma” (Aizsardzības ministrija). Dažādos norises posmos ir 9 programmas, ko īsteno 6 ministrijas: Izglītības un zinātnes ministrija, Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija, Kultūras ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Aizsardzības ministrija. VPP tiek īstenotas, lai identificētu un pētītu Latvijas ilgtspējai un attīstībai nozīmīgākos jautājumus, stratēģiski investējot budžeta līdzekļus zinātniskajā darbībā.

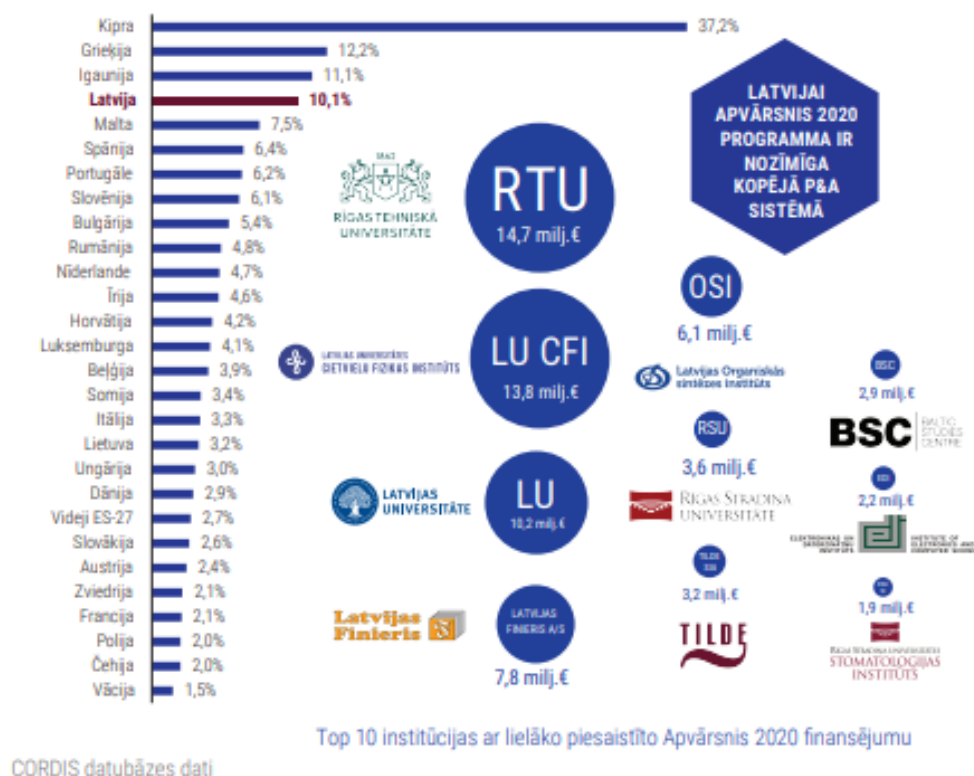
Valsts budžeta ieguldījumi P&A 2011-2021 (milj. eiro)

Zinātnisko darbinieku skaits (PLE* izteiksmē) % no kopējā darbaspēka valstī, salīdzinot ar ES-27

Apvārsnis 2020 piesaistītais finansējums % no kopējā P&A apgrozījuma (milj. eiro)

3.5. SPORTS

16. tabula

Finanšu resursi sporta politikas īstenošanai

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
09.04.00 Sporta būves	1 844 695	1 843 541
09.08.00 Balvas par izciliem sasniegumiem sportā	42 686	42 686
09.09.00 Sporta federācijas un sporta pasākumi	2 557 969	2 557 969
09.10.00 Murjāņu sporta ģimnāzija	2 265 306	2 229 378
09.12.00 Latvijas Sporta muzejs	92 174	89 328
09.16.00 Dotācija nacionālas nozīmes starptautisku sporta pasākumu organizēšanai Latvijā	1 282 415	1 282 415

09.17.00 Dotācija komandu sporta spēļu izlašu nodrošināšanai	1 500 000	1 500 000
09.19.00 Finansējums profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām	17 452 124	17 452 124
09.21.00 Augstas klases sasniegumu sports	6 654 610	6 651 478
09.23.00 Valsts ilgtermiņa saistības sportā – dotācija Latvijas Olimpiskajai komitejai (LOK) – valsts galvoto aizdevumu atmaksai	116 317	109 547
09.25.00 Dotācija biedrībai “Latvijas Paralimpiskā komiteja”	365 000	365 000
Kopā	34 173 296	34 123 465

2021. gadā sekmīgi noorganizēts pasaules čempionāts hokejā vīriešiem, kura laikā Latvijā satikās 16 spēcīgākās hokeja izlases, kopumā aizvadot 64 spēles. Starptautiskās Ledus hokeja federācijas (IIHF) Padome lēmumu par čempionāta norisi Rīgā pieņēma tikai 2. februārī, tāpēc gatavošanās šim starptautiski nozīmīgajam pasākumam notika saspringtos termiņos, bet iekļaujoties plānotajā laika grafikā un saskaņā ar valdības piešķirto finansējumu. Pasaules hokeja čempionāta organizēšanai marta sākumā valdība piešķīra līdz 3,7 milj. eiro, kas bija nepieciešami otrās spēļu arēnas Olimpiskajā sporta centrā sagatavošanai, aprīkošanai un nomai, un ledus halles izbūvei un aprīkošanai Daugavas stadionā.

Izstrādāts četru nacionālo sporta bāzu reorganizācijas plāns, kas paredz izveidot vienu kapitālsabiedrību – Latvijas Nacionālo sporta centru. Jaunais pārvaldības modelis ļaus sakārtot Latvijas sporta bāzu saimniecību, attīstot to jaunā kapacitātē. Ieguvumi būs gan profesionālā un amatieru sporta dalībniekiem, gan skatītājiem.

Izstrādāta jauna kārtība, kādā valsts finansē profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas. Jaunie noteikumi paredz mainīt dotācijas aprēķināšanas kārtību sporta treneru darba samaksai, pārejot uz likmju finansēšanas principu. Veiktās izmaiņas pozitīvi ietekmēs arī sporta federācijas, padarot skaidrākus finansēšanas noteikumus, ka arī palielinot sporta federāciju lomu sporta izglītības programmu īstenošanas un uzraudzības procesā. 21. decembrī valdībā apstiprinātie noteikumi stājās spēkā 2022. gada 1. janvārī.

Sagatavots Sporta politikas pamatnostādņu projekts 2021.-2027. gadam. Pamatnostādnes ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas sporta politiku turpmākajiem septiņiem gadiem. Tās izstrādātas, lai, veicot nepieciešamās reformas, turpinātu iepriekšējos gados īstenoto sporta politiku un nodrošinātu sporta nozarē iepriekšējos gados veikto ieguldījumu pēctecību. Pamatnostādnes nosaka sporta politikas mērķi, rīcības virzienus un uzdevumus, lai nodrošinātu NAP2027 noteikto mērķu sasniegšanu.

2021. gada vasarā no XXXII Olimpiādes Tokijā Latvijas komandas sportisti pārveda gan zelta, gan bronzas medaļas, savukārt XVI Vasaras paralimpiskajās spēlēs Tokijā mūsu sportisti izcīnīja sudraba un bronzas medaļas. Ir patīss prieks, ka ministrijai izdevies nodrošināt, ka arī par izciliem rezultātiem paralimpiskajās spēlēs naudas balva tiek piešķirta par katru no sasniegumiem, tāpat kā par sasniegumiem olimpiskajās spēlēs. Tādējādi ir novērsta līdz šim valdījumā nevienlīdzība attiecībā uz paralimpisko spēļu dalībniekiem.

Ar valdības lēmumu piešķirti papildu līdzekļi sportistu sagatavošanai dalībai 2022. gada Ziemas Olimpiskajās spēlēs Pekinā, kā arī dalībai citās augstākā līmeņa starptautiskās sporta sacensībās.

Turpinājās Daugavas stadiona rekonstrukcijas projekta īstenošana, 14. maijā ekspluatācijā nodota VSIA "Kultūras un sporta centrs "Daugavas stadions"" ledus halle, kurā 2021. gada pasaules čempionāta hokejā dalībnieki aizvadīja treniņus. Daugavas ledus halle ir paredzēta hokeja, daiļslidošanas, šorttreka un kērlinga treniņprocesu nodrošināšanai, kā arī sacensībām un kultūras pasākumiem, tajā skaitā Dziesmu un deju svētku uzvedumiem.

2021. gada 18. martā MK nolēma piešķirt 13,65 miljonus eiro Komandu sporta spēļu halles celtniecībai Rīgā, Krišjāņa Barona ielā 99C. Ar 2021. gada 23. septembra rīkojumu Nr.673 „Par nekustamā īpašuma Krišjāņa Barona ielā 99 C, Rīgā, pārņemšanu valsts īpašumā un ieguldīšanu valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kultūras un sporta centrs „Daugavas stadions”” pamatkapitālā”, nekustamais īpašums Krišjāņa Barona ielā 99C, Rīgā - zemes vienība 8897 m² platībā un jaunbūve - nedzīvojamā ēka (skola), tika pārņemts valsts īpašumā un ieguldīts VSIA „Kultūras un sporta centrs „Daugavas stadions”” pamatkapitālā, lai nodrošinātu komandu sporta spēļu halles izveidi un darbības nodrošināšanu.

Veiktas būtiskas izmaiņas augstas klases sasniegumu sporta finansēšanas sistēmā. Notikusi Latvijas Olimpisku sociālā fonda (LOSF) reorganizācija, daļu funkciju nododot Latvijas Olimpiskajai komitejai (LOK), kā rezultātā LOSF turpinās veikt savu pamatfunkciju, sniedzot atbalstu sporta senioriem (tai skaitā izmaksājot mūža ikmēneša pabalstus bijušajiem izciliem sportistiem, treneriem un sporta darbiniekiem par mūža ieguldījumu, kā arī vienreizējos un noteikta laika materiālos pabalstus sporta veterāniem), savukārt LOSF neraksturīgo funkciju izmaksāt no valsts budžeta piešķirtos pabalstus Latvijas Olimpiskās vienības (turpmāk – LOV) sportistiem un viņu treneriem no 2021. gada 1. jūlija ir pārņēmusi LOK. LOV sportistiem paredzēto finanšu sadali turpmāk veiks LOK sadarbībā ar Sporta likumā noteiktajā kārtībā atzītajām olimpisko individuālo sporta veidu sporta federācijām, savukārt LOV turpinās sniegt medicīnas, rehabilitācijas un servisa pakalpojumus LOV sportistiem. No 2021. gada 1.janvāra ieviests „Vienas pieturas aģentūras” princips jeb viena līguma ar vienu sporta federāciju pieeja, kuras ietvaros apakšprogrammā „Augstas klases sasniegumu sports” tiek slēgts tikai viens IZM līgums ar LOK (vairs neslēdzot atsevišķu līgumu ar LOV un LOSF); arī olimpiskajām federācijām ir viens pamatlīgums ar LOK; apakšprogrammā „Sporta federācijas un sporta pasākumi” sporta federācijām ir viens pamatlīgums ar Latvijas Sporta federāciju padomi.

Lai novērstu konstatētos trūkumus sporta finansēšanas un pārvaldības sistēmā kopumā, ministrija 2021. gada 13. jūlijā izplatīja paziņojumu, ka tuvākā gada laikā (līdz 2022. gada 1. jūlijam) Latvijā jāveic nevalstisko sporta organizāciju konsolidācija, izveidojot sporta organizāciju apvienību, kurai valsts varētu deleģēt būtiskas funkcijas sporta nozares finansēšanas un administratīvās pārvaldības jomā.

3.6. VALSTS VALODA

17. tabula

Finanšu resursi valsts valodas politikas īstenošanai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
04.00.00 Valsts valodas politika un pārvalde	2 164 471	2 105 663
Kopā	2 164 471	2 105 663

2021. gadā izstrādātas un apstiprinātas valdībā “Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam”. Tas ir svarīgākais attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka sasniedzamos mērķus valsts valodas politikā un iezīmē īstenojamus uzdevumus turpmākajiem septiņiem gadiem. Pamatnostādnes izstrādātas, izvērtējot iepriekšējā periodā īstenotās pamatnostādnes, pamatojoties uz pētījumu datiem, kā arī konsultējoties ar ekspertiem un sabiedrības pārstāvjiem. Valsts valodas politikas virsmērķis turpmākajos septiņos gados ir nodrošināt latviešu valodas kā vienīgās konstitucionāli noteiktās valsts valodas ilgtspēju un tās lietojumu visās sabiedrības darbības jomās, sekmējot valodas izpēti un valodas resursu attīstību, un digitalizāciju, stiprinot sabiedrības līdzdalību un individuālo atbildību valsts valodas politikas īstenošanā.

Izstrādāts “Valsts valodas politikas īstenošanas plāna 2021.–2023. gadam” projekts, kas nosaka “Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.–2027. gadam” un arī “Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam” noteikto mērķu un uzdevumu izpildi turpmākajos trīs gados. Plāna mērķis sasaucas ar valodas politikas virsmērķi un paredz nodrošināt latviešu valodas kā vienīgās konstitucionāli noteiktās valsts valodas ilgtspēju, tās lietojumu visās sabiedrības darbības jomās, sekmējot valodas izpēti un valodas resursu attīstību un digitalizāciju, stiprinot sabiedrības līdzdalību un individuālo atbildību valsts valodas politikas īstenošanā. Plānā izvirzītie rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi rezultātu sasniegšanai atspoguļo integrētu skatījumu uz galvenajām valodas politikas attīstības prioritātēm 2021.–2023. gadā.

Izstrādāts un iesniegts MK informatīvais ziņojums “Par Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2015.–2020. gadam gala ietekmes novērtējumu”.

Noticis Valsts pētījumu programmas “Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstība” projektu konkurss, izraudzīti trīs pretendenti, kas ieguvuši finansējumu valodas projektu īstenošanai turpmākajā periodā. Valodas jautājumi iekļauti arī Digitālās transformācijas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam.

Izstrādāts un Atvесеļоšanas un noturības mehānisma (ANM) plānā iekļauts 5 milj. eiro projekts augsta līmeņa digitālo prasmju attīstībai valodu tehnoloģijās.

Saskaņā ar “Plānu darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam”, realizēts daudzpusīgs atbalsts diasporai latviešu valodas apguves un uzturēšanas jomā.

Latvijas Universitātē izstrādāta un uzsākta diasporas skolotāju tālmācības studiju programma “Latviešu valodas kā svešvalodas skolotājs”. Programma ieguvusi Eiropas Atzinības zīmi valodu apgūvē 2021.

3.7. JAUNATNES POLITIKA

18. tabula

Finanšu resursi jaunatnes politikas īstenošanai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
21.00.00 Jaunatnes politikas valsts programma	946 446	841 223
70.10.00 Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra	2 563 200	1 376 733
70.12.00 Eiropas Kopienas programmu projektu īstenošana (JSPA budžets)	2 412 476	735 077

70.15.00 ES programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana (JSPA budžets)	6 934 726	2 171 604
Kopā	12 856 848	5 124 637

2021. gadā izstrādāta jaunatnes politikas daļa dokumentā “Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam” (3. mērķis: “Jauniešu pilnvērtīga un vispusīga attīstība, dzīves kvalitātes uzlabošana un līdzdalības stiprināšana”), kā arī izstrādāts projekts plānam “Jaunatnes politikas īstenošana 2021. - 2023.”

Nodrošināti atbalsta pasākumi jauniešiem un jaunatnes darba veicējiem Covid-9 pandēmijas seku mazināšanai:

- atbalstīti 47 nevalstisko organizāciju un pašvaldību projekti, kas vērsti uz atbalstu jauniešiem. Kopumā šajos projektos iesaistīti ap 17 000 jauniešu no visas Latvijas, īstenojot gan neformālās mācīšanās aktivitātes, gan nodrošinot individuālu atbalstu ārpus skolas, preventīvi mazinot jauniešu psihoemocionālās veselības riskus Covid-19 pandēmijas laikā un pēc tās;
- īstenota vienaudžu atbalsta programma skolu jauniešiem caur izglītojamo pašpārvalžu tīklu. Projektā iesaistījās 150 izglītības iestādes. Šo izglītības iestāžu pašpārvalžu jaunieši piedalījās mācībās, lai stiprinātu savas prasmes sniegt psihoemocionālu atbalstu sev un saviem vienaudžiem, un kopā ar pašpārvalžu atbalsta personām izstrādāja skolas labbūtības ceļakartes. 125 izglītības iestādes saņēma arī finansiālu atbalstu šo ceļakāršu ieviešanai savās skolās.

Jaunatnes politikas valsts programmas ietvaros atbalstītas 6 nacionāla mēroga jaunatnes organizācijas un 5 vietēja un reģionāla mēroga jaunatnes organizācijas, lai stiprinātu aktīvu jauniešu pilsonisko līdzdalību. Sniegts atbalsts 16 pašvaldībām, lai stiprinātu jaunatnes politikas īstenošanu vietējā līmenī.

“Jaunatnes politikas valsts programmas” ietvaros JSPA organizēja projektu konkursu “Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī”. Tika saņemti 28 un apstiprināti 16 pašvaldību projektu pieteikumi. JSPA īstenoja arī projektu “Supervīziju nodrošināšana jaunatnes jomā iesaistītajiem” - 11 pašvaldībās jaunatnes lietu speciālistiem un jaunatnes darbiniekiem tika nodrošināts grupu un individuālo supervīziju atbalsts. Organizēta “Jaunatnes darbinieku mentora atbalsta programma”.

Lai nodrošinātu regulāru mācību piedāvājumu jaunatnes darbinieku kompetenču attīstībai, īstenoji 176 valsts un starptautiska līmeņa mācību pasākumi, kuros piedalījās 7600 jaunatnes darba speciālistu un aktīvistu.

Latvijā brīvprātīgo darbu 2021. gadā uzsāka 105 jaunieši no Spānijas, Francijas, Itālijas un citām valstīm. 78 Latvijas jaunieši devās uz ārvalstīm veikt brīvprātīgo darbu. Populārākie galamērķi - Grieķija, Itālija, Gruzija un Horvātija.

2021. gada programmā “Erasmus+” apstiprināti 8 jaunatnes līdzdalības projekti, kuros iesaistīti vairāk nekā 857 jaunieši. Programmas “Erasmus+” jauniešu apmaiņas projektos 2021. gadā piedalījās 1279 jaunieši. Uz nākamo periodu apstiprināti 17 jauniešu apmaiņas projekti, kuros plānots iesaistīt 723 dalībniekus.

Jaunieši iesaistījās programmas “Eiropas Solidaritātes korpuss” solidaritātes projektu īstenošanā, tādējādi risinot vietējo kopienu izaicinājumus. 2021. gadā tika apstiprināti 34 solidaritātes projekti, dodot iespēju 177 jauniešiem sniegt atbalstu vietējām kopienām.

2021. gadā “eTwinning” Latvijas nacionālais atbalsta dienests nodrošināja iespēju Latvijas pedagogiem un skolēniem veidot starptautiskus starpskolu formālās izglītības projektus - tika sākti 416 jauni starpskolu projekti. “eTwinning” reģistrēto pedagogu skaits ik gadu ir audzis - 2021. gadā platformā reģistrējās 402 jauni skolotāji. Kopumā līdz 2021. gada nogalei “eTwinning” platformā bija reģistrējušies vairāk nekā 7600 skolotāju no vairāk nekā 1200 izglītības iestādēm.

3.8. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN ES LIETAS

19. tabula

Finanšu resursi ES lietu un starptautiskajai sadarbībai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
70.07.00 Eiropas Savienības, starptautiskās sadarbības programmu un inovāciju izglītības jomā īstenošanas nodrošināšana	921 593	746 881
70.08.00 Valsts izglītības attīstības aģentūra	3 579 990	1 977 540
70.09.00 Eiropas Savienības jauniešu neformālās izglītības programma "Jaunatne darbībā" 2007.-2013.gadam	1 537	825
70.11.00 Dalība Eiropas Savienības izglītības sadarbības projektos	1 266 245	838 246
70.12.00 Eiropas Kopienas programmu projektu īstenošana	661 098	538 447
70.15.00 Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana	40 654 429	17 537 353
71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētās programmas īstenošana	3 726 127	3 677 338
73.06.00 Dalība Ziemeļu ministru pPadomes Nordplus ietvarprogrammā	341 766	276 434
Kopā	51 152 785	25 593 063

2021. gadā īstenots projekts "Atbalsts sadarbībai un izglītības reformām Centrālāzijas valstīs, veicinot brīvprātīgo darbu jauniešu prasmju attīstībai". 28. oktobrī organizēts vebinārs "Brīvprātīgā darba veicināšana jauniešu prasmju attīstībai, personīgai izaugsmei un nodarbinātībai", kurā piedalījās Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Centrālāzijas valstu un Austrumu partnerības valstu izglītības un jaunatnes politikas jomas ministriju pārstāvji un jauniešu organizāciju pārstāvji, kā arī Eiropas Ārējās darbības dienesta un OECD pārstāvji. Vebināra ietvaros notika diskusijas par nacionālajā un starptautiskajā līmenī īstenoto politiku jauniešu brīvprātīgā darba veicināšanai, jaunākajiem starptautisko pētījumu rezultātiem, kā arī par labās prakses piemēriem un turpmākas sadarbības virzieniem šajā jomā.

Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju nodrošināta konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" darbība, organizējot diskusijas par UNESCO ceļvedi "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030", jauniešu līdzdalības veicināšanu un nevaldības sektora ieguldījumiem izglītības politikā.

Izstrādāti MK noteikumi Nr.159 “Starptautisko skolu noteikumi”, nosakot skolas registrācijas kārtību, mācību priekšmeta "Latvijas mācība" vadlīnijas, starptautiskas izglītības programmā iegūtās izglītības pielīdzināšanu u.c.

Pamatojoties uz 2021. gada 20. maijā apstiprināto grozījumu likumā “Par Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgumu par privātās izglītības iestādes “Latvijas Starptautiskā skola” darbības nodrošināšanu”, izstrādāti MK noteikumi Nr.750 “Muitas maksājumu un dabas resursu nodokļa summas kompensācijas kārtība privātajai izglītības iestādei “Latvijas Starptautiskā skola””, nodrošinot Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgumā par privātās izglītības iestādes “Latvijas Starptautiskā skola” darbības nodrošināšanu noteikto saistību izpildi.

2021. gada 27. septembrī Briselē parakstīts līgums par augstākās izglītības kvalifikāciju automatisku atzīšanu starp Baltijas un Beniluksa valstīm.

2021. gada 20. decembrī parakstīts Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Satiksmes ministriju, Latvijas Republikas Labklājības ministriju, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju un *DB Engineering & Consulting* par sadarbību dzelzceļa izglītības un mācību jomā.

Nodrošināta Latvijas dalība *Erasmus+* programmas izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās un *Eiropas Solidaritātes korpusa* programmas jaunatnes un solidaritātes jomā jaunajā 2021.–2027. gada periodā. Ar informatīvo ziņojumu „Par Eiropas Savienības programmu *Erasmus+* un *Eiropas Solidaritātes korpusa* īstenošanai nepieciešamo finansējumu 2021.–2027.gadā” padarīta pieejama ES dotācija un valsts līdzfinansējums.

Izstrādāti un pieņemti grozījumi likumā “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”, kas paredz noteikt jaunu reglamentēto profesiju – būveksperts.

Noslēdzās darbs pie Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīvas 2018/958 par samērīguma novērtēšanu pirms jaunas profesiju reglamentācijas pieņemšanas pārņemšanai, koordinējot institūciju sadarbību un sagatavojot pieņemšanai nepieciešamos tiesību aktu projektus. Direktīvas pārņemšana nodrošinās, ka tiks veikts detalizēts novērtējums profesionālās darbības reglamentācijas prasībām, tādējādi novēršot šķēršļus uzņēmējdarbībai pārmērīgas reglamentācijas dēļ.

Nodrošināta Latvijas delegācijas dalība augsta līmeņa ES un starptautiskajos pasākumos, tajā skaitā ES ministru padomes sanāksmēs, UNESCO Ģenerālkonferences 41.sesijā, UNESCO Pasaules konferencē par izglītību ilgtspējīgai attīstībai, UNESCO Globālās izglītības sanāksmēs, ASEM 8. Ministru sanāksmē u.c.

Nodrošināta regulāra un operatīva informācijas aprīte ar ES dalībvalstīm un starptautiskajām institūcijām par Covid-19 aktualitātēm, situāciju Latvijā, izglītības politikas risinājumiem Covid-19 ietekmes mazināšanai.

IV PĀRSKATS PAR PAR MINISTRIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM

4.1. NOZARES VADĪBA

20. tabula

Finanšu resursi nozares vadības īstenošanai

Budžeta programma/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
07.00.00 Informācijas tehnoloģiju attīstība un uzturēšana izglītībā, Microsoft līguma un projektu nodrošināšana	3 448 918	3 436 064
16.00.00 Eiropas Savienības lietas un starptautiskā sadarbība	406 065	371 323
42.03.00 Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki	2 046 967	1 932 580
42.06.00 Valsts izglītības satura centra darbības nodrošināšana	2 025 707	1 948 936
42.07.00 Izglītības kvalitātes valsts dienesta darbības nodrošināšana	1 550 299	1 367 812
62.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)	1 136 145	974 363
63.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)	354 794	217 254
70.13.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	35 527	824
97.01.00 Ministrijas centrālā aparāta darbības nodrošināšana	4 875 241	4 584 813
97.02.00 Nozares vadības atbalsta pasākumi	442 728	341 100
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	25 703 732	23 246 453
Kopā	42 026 123	38 421 521
Pavisam kopā	875 977 533	827 367 867

2021. gadā nodrošināta ministrijas veidotās izglītības, zinātnes, valsts valodas, sporta un jaunatnes politikas plānošana un īstenošana. Izstrādāti tiesību aktu projekti, koordinēta un nodrošināta ministrijas pārstāvība tiesvedības procesos administratīvajās lietās un civillietās, kurās ministrija ir lietas dalībnieks, nodrošināta dalība Ministru prezidenta, MK, citu ministriju un institūciju veidotajās darba grupās un padomēs.

Veicot ministrijas valdījumā esošo valsts un tai piekrītošo nekustamo īpašumu objektu apsaimniekošanu, turpinājās objektu, tajā skaitā to īpašuma tiesību, tiesiska sakārtošana. 2021. gadā zemesgrāmatās ierakstīti 18 nekustamo īpašumu objekti. Lielākā daļa objektu nodoti ministrijas padotības iestāžu bezatlīdzības lietojumā un pārvaldīšanā, tajā skaitā apsaimniekošanā, lai īstenotu nepārtrauktu objektu pārvaldīšanas procesu un izvēlētos optimālas pārvaldīšanas darba metodes, tādējādi nodrošinot objektu lietojuma īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā ekspluatācijas laikā, kā arī sabiedrības un personas drošības vai veselības aizskāruma nepieļaujamību. Savukārt ministrija veic šī pārvaldīšanas procesa virsuzraudzību.

Turpinot iesākto apjomīgo darbu pie funkciju nodrošināšanai nevajadzīgo objektu nodošanas, ministrija 2021. gadā nodevusi 13 nekustamos īpašumus (47 objektus) atvasinātu publisku personu īpašumā vai Finanšu ministrijas un citu ministriju valdījumā.

4.2. INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU ATTĪSTĪBA

Lai automatizētu procesus un mazinātu administratīvo slogu, 2021. gadā turpinājās darbs pie Valsts izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – VIIS) un ministrijas iekšējo koplietošanas informācijas sistēmu attīstības.

Viens no lielākajiem darbiem un izaicinājumiem VIIS uzturēšanas darbu ietvaros bija 2021. gada jūlijā notikušī administratīvi teritoriālā reforma (turpmāk – ATR) un ar to saistītās izmaiņas VIIS funkcionaitātē. Tika analizēti procesi, identificētas visas funkcionalitātes VIIS sistēmā, kur tiek izmantots adreses novads (piemēram, reģistrēto izglītības iestāžu pamatdatu un adrešu sadaļas, iestāžu dibinātāju klasifikators, lietotāju tiesību reģistrēšanas modulis u.c.) un veikti labojumi, kā arī veikti visi nepieciešamie pielāgojumi, lai atskaitēs korekti būtu redzama arī vēsturiskā novadu informācija, kāda tā bija pirms ATR.

Turpinājās VIIS izmantošanas paplašināšana augstākās izglītības sektorā, izstrādājot un ieviešot risinājumu, lai studējošie no daudz bērnu ģimenēm no 2021. gada 1. septembra varētu pieteikties stipendijai „Studēt gods”. Izveidota iespēja studējošajam pieteikumu stipendijai iesniegt elektroniski, norādot visu normatīvajos aktos (MK 2004. gada 24. augusta noteikumi Nr. 740 „Noteikumi par stipendijām”, 30.⁵ punkts) noteikto informāciju. VIIS pusē tiek pārbaudīta iesniegtā informācija un atbilstība stipendijas piešķiršanas kritērijiem, savukārt Sabiedrības integrācijas fonds veic pārbaudi par atbilstību daudz bērnu ģimenes statusam. Augstākās izglītības iestāde, pamatojoties uz datu pārbaudes rezultātiem, pieņem lēmumu par sociālās stipendijas piešķiršanu vai atteikumu piešķirt stipendiju.

VIIS tika pilnveidota, izveidojot funkcionālītāti saistībā ar starptautiskajām skolām un informācijas reģistrēšanu par tām. Izstrādātas asistenu pakalpojumu reģistrācijas ekrānformas izglītības iestādēm un asistentu pakalpojumu atskaišu iesniegšanas process.

Tāpat turpināja attīstīties VIIS datu apmaiņa ar citām informācijas sistēmām. Tika noslēgti jauni sadarbības līgumi ar vairākām pašvaldībām par datu saņemšanu tiešsaistes režīmā pašvaldības funkciju īstenošanai. Papildinātas metodes datu nodošanai pašvaldībām, lai nodrošinātu e-pakalpojuma “Bērna reģistrācija pirmsskolu iestāžu rindā” darbību portālā www.latvija.lv, kā arī izstrādāti jauni webservisi datu automātiskai apmaiņai ar dažādām citām informācijas sistēmām, piemēram, datu nodošana Fizisko personu reģistra informācijas sistēmai, Slimību profilakses un kontroles centram un citām iestādēm.

Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā (turpmāk - NZDIS) 2021. gadā turpinājās uzturēšanas un pilnveides darbi. Lai uzlabotu datu kvalitāti, pilnveidota zinātniskās darbības rezultātu datubāze un zinātniskās darbības projektu datubāze. Ieviesta zinātniskās darbības projektu un zinātniskās darbības rezultātu apvienošanas iespēja, kura novērš sistēmā esošos dubultos ierakstus, kā arī uzlabota datu saņemšana no starptautiskajām datu bāzēm. Tāpat ieviesti uzlabojumi zinātnisko institūciju gada pārskatos par zinātnisko darbību, atvieglojot zinātnes bāzes finansēšanas administrēšanu. Pilnveidojot lietotāju autorizāciju NZDIS, ieviesta iespēja autorizēties, izmantojot vienoto pieslēgšanos caur latvija.lv.

V PĒTĪJUMI UN IEKŠĒJAIS AUDITS

5.1. Pētījumi

Ministrija 2021. gadā veikusi šādus pētījumus:

- Sporta finansēšanas modeļa pilnveide;
- Zinātnes komunikācijas mērķa grupu pētījums;
- Latvijas iedzīvotāju zinātnes satura patēriņš un līdzdalība;
- Padziļināts pētījums par Latvijas un Latvijas izcelsmes pētniecības diasporas sadarbības tīkliem ārvalstīs;
- Pētījums par brīvpieejas satelītdatu izmantošanas iespējām Latvijā;
- Augstākās izglītības iestāžu digitalizācijas izvērtējums Latvijā.

No 2020. gada jūnija līdz 2022. gada maijam sadarbībā ar Pasaules Bankas ekspertiem notiek pētījums jauna akadēmiskās karjeras ietvara izstrādei Eiropas Komisijas projekta Nr. SRSP2020/13 (20LV20) "Latvia: Academic Career Model" ("Akadēmiskās karjeras modelis Latvijai") ietvaros.

5.2. Iekšējais audits

Ministrijas Iekšējā audita un risku vadības nodaļa 2021. gadā veica finanšu, vadības, darbības novērtējuma un kvalitātes iekšējos auditus ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs. Auditā ietvaros vērtēta iestāžu iekšējā kontroles sistēma un nepieciešamības gadījumā sniegti ieteikumi iekšējās kontroles sistēmas pilnveidei.

2021. gadā ministrijā un ministrijas resorā nodrošināti audita izpildes kvalitātes elementi: patiesums, pilnīgums, efektivitāte, savlaicīgums, sadarbība. Regulāri veikta audita ārpakalpojumu kvalitātes uzraudzība, komentēti auditoru iesniegtie ziņojumi.

Iekšējā audita un risku vadības nodaļa nodrošināja 100% iekšējā audita plāna izpildi. Audita funkcijas nodrošināšanai kopumā no nodaļas iesaistīto cilvēkresursu darba dienām tika patērētas 350 no 420 jeb 83%.

Valsts kontroles (turpmāk – VK) veikto revīziju ietvaros sadarbībā ar iesaistītajām struktūrvienībām un padotībā esošajām iestādēm gatavota un iesniegta nepieciešamā informācija un informāciju apliecinājošie dokumenti. Visa gada garumā veikta VK revīzijās izteikto ieteikumu uzraudzība, ņemot vērā ieteikumu ieviešanai noteiktos ieviešanas termiņus. Sadarbībā ar atbildīgajām struktūrvienībām gatavota un nosūtīta informācija VK par ieteikumu ieviešanas progresu. Kopumā ministrija VK atskaitījās par 29 ieteikumu ieviešanas progresu.

VI PERSONĀLS

2021. gadā ministrijā vidēji bija 238 amata vietas – 157 (66%) ierēdņu un 81 (34%) darbinieku amata vietas. Faktiskais ministrijā nodarbināto skaits – vidēji 213. Pārskata periodā ministrijā nodibinātas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības ar 34 nodarbinātajiem un izbeigtas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības ar 50 nodarbinātajiem, attiecīgi personāla rotācijas koeficients 39%, personāla atjaunošanās koeficients nepilni 16% un personāla aiziešanas koeficients nepilni 23%.

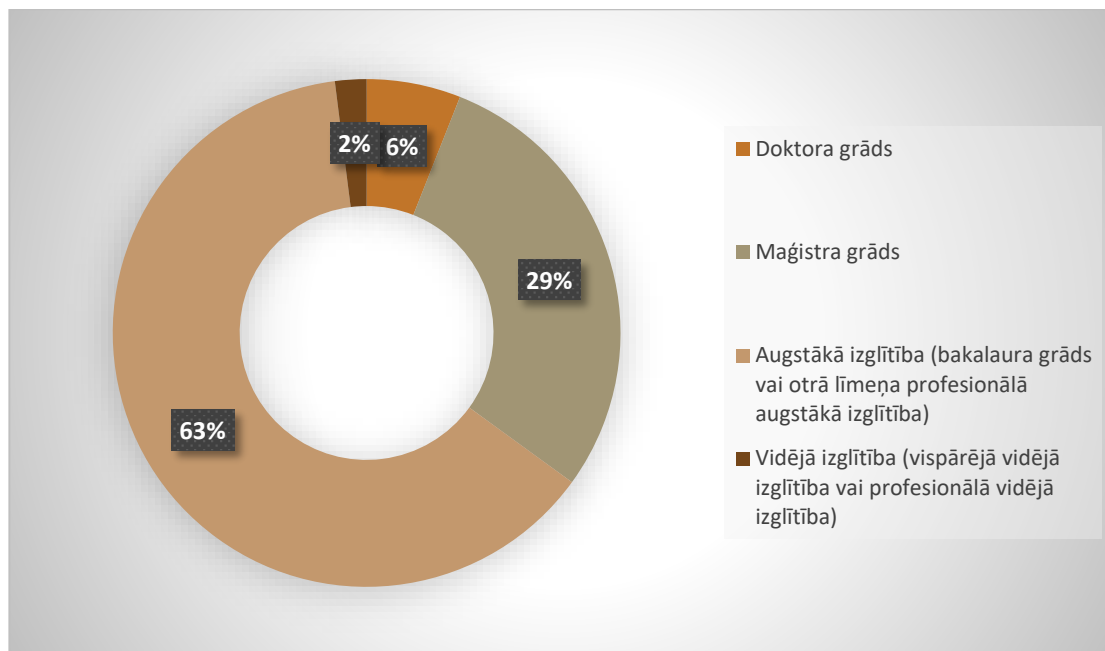
2021. gadā vidēji bija vakantas 30 amata vietas (t.sk.vakanti 22 ierēdņu amati un 8 darbinieku amati).

Dzimumu griezumā nodarbināto skaitā saglabājas liels sieviešu īpatsvars - no visiem strādājošajiem vidēji 79% bija sievietes un 20% - vīrieši.

Pārskata gadā ministrijā vidējais vecums bija 43 gadi, attiecīgi visvairāk strādājošo bija vecumā no 40 līdz 49 gadiem (39%) un no 30 līdz 39 gadiem (29%), vecumā no 21 līdz 29 gadiem (6%) un vecumā virs 50 gadiem (25%).

Ministrijas lielākā vērtība ir profesionāls personāls, 92% ministrijā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība, 6% ir doktora grāds.

Ministrijā nodarbināto izglītības līmenis (situācija uz 31.12.2021.)

Lai nodrošinātu augsti kvalificētu speciālistu piesaisti un motivēšanu darbam ministrijā un ministrijas padotībā esošajās iestādēs un aģentūrās, viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem ir mazināt nevienlīdzīgo atlīdzību salīdzinājumā ar citām valsts pārvaldes iestādēm un privāto sektoru. Lai to līdzsvarotu, valsts pārvaldē tiek virzīta atlīdzības reforma un izstrādāts jauns amatu katalogs.

Arī 2021. gadā turpinājās darbs Covid-19 pandēmijas apstākļos, ievērojot virkni ierobežojumu un drošības pasākumu kopumu gan ārkārtas situācijā, gan ārkārtas situācijai beidzoties. Ārvalstu komandējumi tika daļēji atjaunoti tikai no 2021. gada maija, tāpēc ministrijas pārstāvība starptautiskajos pasākumos, tostarp darba grupās, tika nodrošināta attālināti, nebija jāveic dienas naudas izmaksas par ārvalstu komandējumiem. Ministrijas darbiniekiem/ierēdņiem tika nodrošinātas gan attālinātā, gan klātienē darba iespējas.

VII KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

7.1. SABIEDRĪBAS IZGLĪTOŠANA UN INFORMĒŠANA

Informējot un izglītojot sabiedrību par ministrijas atbildībā esošo jomu politikas veidošanu, ministrija izmanto dažādus komunikācijas kanālus un veidus: nodrošina individuālas konsultācijas Informācijas centrā, veido mediju attiecības, aktuālo informāciju publicē ministrijas tīmekļvietnē, īsteno aktīvu komunikāciju sociālajos tīklos, organizē diskusijas, seminārus un citus informēšanas un izglītošanas pasākumus.

6.aprīlī, Ēnu dienā, ministrijā ciemojās 16 jaunieši no dažādām Latvijas skolām, dienas garumā viņiem bija iespēja iepazīties ne tikai ar sava ēnas devēja ikdienu, bet arī piedalīties sanāksmēs, diskusijās, veikt praktiskus uzdevumus un apmeklēt dažādas institūcijas.

Sadarbībā ar Sporta departamentu organizēts konkurss "Gada sporta pedagogs 2021", nodrošinot plašu komunikāciju un aicinot pieteikt dalībai konkursā profesionālus un radošus sporta skolotājus.

Sadarbībā ar EPAL projektā nodrošināta komunikācija par pieteikšanos ministrijas Pieaugušo izglītības balvai "Saules laiva". 8. decembrī svinīgā ceremonijā balvu saņēma Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mūziklītības centrs.

20. augustā ministrija aktīvi piedalījās sarunu festivālā LAMPA, aicinot uz diskusiju "Vienpusēja cieņa jeb kā saglabāt attiecības attālinātā klasē".

Saglabājoties Covid-19 apdraudējumam, īpaša uzmanība tika pievērsta vakcinēšanās un epidemioloģisko prasību ievērošanai, lai jaunais mācību gads varētu droši notikt klātienē. Tāpēc augustā tika publicēts ministrijas sagatavotais video klips "Drošākas mācības klātienē", kurā skolēniem un skolotājiem draudzīgā veidā atgādināts, ka vakcinācija ir visdrošākais veids, lai līdz minimumam samazinātu saslimšanas iespējas pašiem un maksimāli pasargātu no inficēšanās apkārtējos, un turpinātu drošas mācības klātienē. Savukārt oktobrī sociālajos tīklos pirmizrādi piedzīvoja ministrijas paspārnē tapušais videoklips "Vai mums to vajag?". Klipā ar krietnu humora devu atainotas situācijas, kādas piedzīvotas attālināto mācību laikā, vienlaikus mudinot aizdomāties, ko nozīmē būt atbildīgam, lai šādas situācijas neatkārtotos.

Aktīva komunikācija izvērstā saistībā ar 14. maijā parakstīto sadarbības memorandu "Dators ikvienam bērnam", kas paredz mērķtiecīgu datoru iegādi, lai pašvaldību skolās izveidotu datoru bibliotēku skolēniem. Tāpat plaši komunicēta plānotā CO2 gaisa kvalitātes mērītāju iegāde izglītības iestādēm, lai uzlabotu mācību procesa kvalitāti un samazinātu iespējamo infekciju izplatīšanās riskus.

Tika turpināts apkopot un papildināt ministrijas tīmekļvietnē publicētos resursus, kur bērniem, jauniešiem, vecākiem un pedagogiem meklēt psiholoģisko un cita veida atbalstu.

Regulāri sniegtas telefoniskas un rakstiskas atbildes uz nacionālo un reģionālo mediju, interneta portālu un ziņu aģentūru jautājumiem par visām ministrijas kompetencē esošām jomām, organizētas intervijas TV un radio - kopumā sniegtas vairāk nekā 1000 atbildes un skaidrojumi, sagatavotas 302 preses relīzes, notikušas 34 preses konferences un preses brīfingi.

Informācijas centrā ikdienā pieejami informatīvie materiāli par izglītības, zinātnes, sporta, valsts valodas un jaunatnes nozares aktualitātēm. Pilsoņi, nepilsoņi un ārvalstnieki te var pieteikties arī valsts valodas eksāmenam un saņemt valsts valodas apliecību.

7.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Ministrijai ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, īstenojot kopīgus projektus, izstrādājot normatīvo aktu projektus, strādājot darba grupās un tādējādi veicinot gan nevalstiskā sektora līdzdalību lēmuma pieņemšanas procesos, gan sekmējot informācijas apmaiņu un sociālo dialogu.

Sabiedrības līdzdalība tiesību aktu projektu izstrādē tiek atspoguļota ikviena tiesību akta sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā un izziņā par atzinumos izteiktajiem iebildumiem.

Lai nodrošinātu plašu un dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību ar nozares attīstību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī sekmētu atklātu, savlaicīgu un atbildīgu nozares attīstības plānošanas procesu, 2021. gadā NVO tika pārstāvētas visās darba grupās, komisijās un padomēs, kas darbojas ministrijā.

Piemēram, lai īstenotu vienotu valsts politiku attiecībā uz diasporas nedēļas nogales skolām, finansējuma sadalē un pārraudzīšanā iesaistās diasporas organizācijas – Pasaules brīvo latviešu apvienība un Eiropas Latviešu apvienība, kā arī ir noslēgti divi līdzdarbības līgumi par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu ar biedrību "Īrijas Latviešu nacionālā padome".

Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupā strādāja pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, Latvijas izglītības vadītāju asociācijas, Neatkarīgās izglītības biedrības. Augstākajā izglītībā un zinātnē produktīva sadarbība izveidojusies ar Latvijas Studentu apvienību, Latvijas Jauno zinātnieku apvienību un citiem partneriem.

Lai nodrošinātu Profesionālās izglītības likumā noteiktā nozaru ekspertu padomju darbības mērķa sasniegšanu, 2021. gadā noslēgti līdzdarbības līgumi ar Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomi un Latvijas Darba devēju konfederāciju. Nozīmīgs sadarbības partneris ir Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība.

Nevalstiskā sektora pārstāvji iekļauti arī ministrijas veidotajās ESF projektu uzraudzības padomēs – Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas, vecāku organizācijas.

Sporta nozarē ministrijai izveidojusies ilggadēja sadarbība ar biedrību “Latvijas Sporta federāciju padome”, “Latvijas Olimpiskā komiteja”, “Latvijas Paralimpiskā komiteja”, “Latvijas Augstskolu sporta savienība”, “Latvijas Tautas sporta asociācija”, “Latvijas Sporta izglītības iestāžu direktoru padome”, “Latvijas Komandu sporta spēļu asociācija” un citām.

Jaunatnes konsultatīvajā padomē darbojas biedrība „Latvijas Jaunatnes padome”, “Urban Move”, “Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija”, “Creative Minds for Culture”, “Jaunatne smaidam”, „Protests”, Klubs “Māja”.

VIII 2022. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

2022. gadā turpināsies darbs pie jaunā finansējuma aprēķina modeļa “Skolēns pašvaldībā” - līdz 2022. gada 1. martam ministrijai sadarbībā ar iesaistītajām pusēm jāsagatavo un jāiesniedz valdībā grozījumi vairākos MK noteikumos. Savukārt līdz 1. maijam tiks precizēti modeļa aprēķini un iesniegti Finanšu ministrijai, lai pieteiktu papildfinansējumu modeļa ieviešanai no nākamā mācību gada. Turpināsies darbs, nodrošinot pedagogu algu pieaugumu. Plānots, ka no 2022. gada 1. septembra samaksa par zemāko darba algas likmi pieaugs līdz 900 eiro vispārējās izglītības pedagogiem, bet pirmsskolas pedagogiem līdz 970 eiro.

Turpināsies mērķtiecīgs darbs izglītības iestāžu digitalizācijā, tiks īstenots iepirkums par CO2 gaisa kvalitātes mērītāju iegādi un uzstādīšanu visās valsts un pašvaldību dibinātajās vispārējās un speciālās izglītības iestādēs, kā arī profesionālās izglītības iestādēs atbilstoši klašu komplektu un mācību grupu skaitam.

Sadarbībā ar pašvaldībām plānots izvērtēt speciālās izglītības iestāžu tīklu, sākt darbu arī pie jaunu MK noteikumu projektu izstrādes vai esošo pilnveides atbilstoši izglītojamo speciālajām vajadzībām.

Plānoti vairāki grozījumi likumdošanā – gan Izglītības likumā, gan Vispārējās izglītības likumā, piemēram, turpinot pāreju uz mācībām valsts valodā visos izglītības posmos; paredzot deleģējumu MK noteikt kārtību un prasības speciālās izglītības iestāžu internāta pakalpojuma sniegšanai un izmantošanai; noteikt izglītojamo ar speciālajām vajadzībām skaitu speciālajās klasēs un grupās, kā arī izglītojamo ar speciālajām vajadzībām skaitu vispārīgizglītojošās klasēs un grupās. Tāpat plānots pilnveidot regulējumu par pedagoģiski medicīniskajām komisijām un VISC funkcijām, un citi grozījumi.

Plānots organizēt darba grupu “Sistēmisks risinājums nepilngadīgu patvēruma meklētāju izglītības procesa nodrošināšanai”, kurā piedalīties izglītības iestāžu, valsts institūciju, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Turpināsies pilnveidotā mācību satura ieviešana - pilnveidoto mācību saturu un pieeju sāks ieviest pamatzglītībā un vidusskolā: 3., 6., 9. un 12. klasēs. Plānots pārskatīt pašreizējo skolēnu sasniegumu vērtēšanas pieeju, izstrādājot grozījumus MK 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr.747 “Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem standartos” un MK 2019. gada 3. septembra noteikumos Nr.416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības

standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem”. Plānots arī pakāpeniski paaugstināt minimālo vērtējuma sliekšni, kāds jāpārvar, lai nokārtotu valsts pārbaudījumus.

Profesionālajā izglītībā 2022. gada laikā (saistībā ar grozījumiem Profesionālās izglītības likumā un Profesionālās izglītības satura reformas noslēgšanu) tiks izstrādāta virkne jaunu MK noteikumu un grozījumi esošajos noteikumos, lai pēctecīgi nodrošinātu likumdošanas aktos iekļauto normu iedzīvināšanu.

2022. gads zinātnes finansējumam nesīs pozitīvas pārmaiņas – 2021. gadā ministrija panākusi papildu finansējumu 12 200 000 eiro zinātnes bāzes finansēšanai, fundamentāliem un lietišķiem pētījumiem, kā arī dalībai Eiropas Kodolpētījumu organizācijā. Piešķirtais papildu finansējums zinātnei 2022. gada budžetā ir augstākais kopš 2008. gada. Šobrīd var prognozēt, ka finansējuma īpatsvars pētniecībai un attīstībai no iekšzemes kopprodukta (IKP) būtiski pieaugs, vismaz attiecībā par publiskā sektora ieguldījumiem. Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam paredz, ka finansējumam 2024. gadā jāsasniedz 1% un 2027. gadā – 1,5 % no IKP.

2022.gadā paredzēts mainīt kārtību, kādā zinātniskajām institūcijām aprēķina un piešķir zinātnes bāzes finansējumu, balstoties uz 2021. gada martā pabeigtā zinātnisko institūciju starptautiskā izvērtējuma rezultātiem un uz jaunajām zinātnes prioritātēm. 2022. gadā jaunais modelis darbosies tikai attiecībā uz papildus piešķirto zinātnes bāzes finansējumu, bet pilnībā to plānots ieviest no 2023. gada.

No 2022. gada 1. janvāra LZP pārņems tās zinātnes un pētniecības politikas atbalsta funkcijas, kuras šobrīd īsteno VIAA Zinātnes un pētniecības politikas atbalsta departaments, tajā skaitā PostDoc programmas pārvaldību, starptautisko sadarbības programmu pētniecībā veidošanu un uzraudzību, Latvijas zinātnieku iesaisti Eiropas Komisijas finansētās partnerībās un ES ietvarprogrammas “Apvārsnis Eiropa” Nacionālā kontaktpunkta funkcijas. Reorganizācija stiprinās un palielinās LZP kopējo kapacitāti, pārņemot VIAA uzkrāto pieredzi programmu un projektu īstenošanā.

Sporta nozarē viens no svarīgākajiem nākamā gada uzdevumiem - valsts kapitālsabiedrību pārvaldības centralizācija un sporta nozares finansēšanas pārvaldības, un administratīvās pārvaldības modeļa reforma. Apstiprināšanai valdībā plānots virzīt četru nacionālo sporta bāzu reorganizācijas plānu, izveidojot vienu kapitālsabiedrību – Latvijas Nacionālo sporta centru. Jaunais pārvaldības modelis ļaus sakārtot Latvijas sporta bāzu saimniecību, attīstot to jaunā kapacitātē. Ieguvumi būs gan profesionālā un amatieru sporta dalībniekiem, gan skatītājiem.

Plānots reformēt kārtību, kādā piešķirama naudas balva par izciliem sasniegumiem sportā

Turpināsies sabiedrības, jo īpaši jaunatnes, izglītošana un iesaiste valodas politikas mērķu sasniegšanā, rīkojot dažādus pasākumus un uzrunājot jauniešus gan Latvijā, gan diasporā. Turpināsies atbalsts latviešu valodas digitalizācijas projektiem, kā arī īstenototi citi valodas politikas mērķi, kas noteikti Valsts valodas politikas pamatnostādnēs 2021. – 2027. gadam.

2022. gads ES būs Eiropas Jaunatnes gads, kurā tiks akcentēta Eiropas jauniešu loma zaļākas, iekļaujošākas un digitālākas nākotnes veidošanā. Daudzveidīgi pasākumi un diskusijas notiks arī Latvijā.